

Ի. ՏՈՒԳԱՐԻՆՈՎ

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ
ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՅԵՎ
ՊԱՏԻ ԹԵՐԹԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

ОБЯЗАТЕЛЬНЫЙ
ЭКЗЕМПЛЯР

07
5-95

«ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆ»-Ի ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

19 JUN 2009 07.018.2

07
S-95

Ի. ՏՈՒԳԱՐԻՆՈՎ

ԱԶԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ
ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ
ՑԵՎ
ՊԱՏԻ ԹԵՐԹԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

24 AUG 2013

15036

43273.63

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆԸ ՅԵՎ ՊԱՏԻ ԹԵՐԹԵՐԻ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

Պատի թերթն ամուր և պատվալից տեղ է գրավել մեր յերկրի հասարակական-քաղաքական կյանքում: Փարբիկաներում և գործարաններում, շախտաներում և հանքերում, յերկաթուղիներում, սովխոզներում և կոլխոզներում, մեքենա-տրակտորային կայաններում, պետական, կոոպերատիվ հիմնարկներում, դպրոցներում— ամենուրեք լույս են տեսնում պատի թերթեր: Դրանք նպաստում են այդ ձեռնարկութունների ու հիմնարկների աշխատանքի բարելավմանը, ոգնում են աշխատողներին՝ Լենինի-Ստալինի բողոքիկյան կուսակցության դեկավարությամբ կառուցելու նոր, հրճվալից կյանք: Պատի թերթերը քաղաքական մեծ ուժ են, բողոքիկյան մամուլի կարևոր ողակը:

Ամենահամեստ հաշիվներով, ինքնուրույն Միուլթյան մեջ լույս է տեսնում ավելի քան 750 հազար պատի թերթ, իսկ ժողովուրդների բոլոր լեզուներով: Այսպես որինակ՝ Կուլբեշևի մարզում լույս է տեսնում 7500 պատի թերթ, Կրասնոդարի յերկրամասում— 10·780, Ռյազանի մարզում— 6·640, Թաթարական Անսձ— 10·900: Մոսկվայի՝ Ստալինի անվան ավտոմոբիլային գործարանում լույս են ընծայվում 300-ից ավելի պատի թերթեր: Կրասնոդարի յերկրամասի Տիմաշևսկի շրջանի «Պոլիտոտղեկ» գյուղատնտեսական արտելում հրապարակվում է 16 պատի թերթ: Ընդհանուր կոլխոզային՝ «Հանուն բարձր բերքի» թերթը լույս է տեսնում յուրաքանչյուր հնդրյակում: Ընդամենը, 1939 թվի առաջին վեց ամսվա ընթացքում կոլխոզում լույս եր տեսել 157 համար պատի թերթ:

Վորոնեժի մարզի Բորիսոգլեբսկի շրջանի՝ 18-րդ կուսհամագումարի անվան կոլխոզում հրատարակվում է 12 պատի թերթ— ընդհանուր կոլխոզային, գրական, բրդաղային:

Պատի թերթերը մեծ դեր են խաղում սոցիալիստական շինարարության մեջ: Դրանք բողոքիկյան կուսակցության և ամբողջ

խորհրդային ժողովրդի ակտիվ ողնականներն էլին ստալինյան առաջին ու յերկրորդ հնգամյակների պլանների կատարման համար մղված պայքարում: Դրանք նպաստում էին սոցիալիստական ինդուստրիայի հաջող կառուցմանը, աշխատանքի արտադրողականության հետագա աճմանը և սոցիալիստական սեփականության ամրապնդմանը: Դրանք նույնպես ակտիվ մարտիկներ են նաև ստալինյան յերրորդ հնգամյակի պլանի հաջող կատարման համար մղվող պայքարում:

241 պատի թերթեր, նրանց խմբագիրները և լավագույն գյուղթղթակիցները արժանացան 1939 թվի Համամիութենական Գյուղատնտեսական ցուցահանդեսին մասնակցելու մեծ պատվին: Այդ իրավունքը նրանք նվաճեցին կոլխոզների հարստությունը բազմապատկերու, սոցիալիստական դաշտերի բերքատվությունը բարձրացնելու և հանրային անասնապահության հետագա զարգացման համար մղված պայքարում:

Ձեյլուսկինյան հերոսական ֆպոպեյի որերին դաժան հյուսիսի սառույցների մեջ մնացած մի խումբ խորհրդային մարզիկ հրատարակում էին «Նե սղադիմայա» («Ձենք հանձնվի») անունով պատի թերթը: Այն որերին, յերբ կոլիկներ էլին տեղի ունենում խառն լճի մոտ, խալխին-գյուլի մոտ, Արևմտյան Բելոռուսայի և Արևմտյան Ոսկրախնայի աշխատավորներին պանական ճնշումից ազատագրելու որերին, ԽՍՀՄ հյուսիս-արևմտյան սահմանների անվտանգությունն ապահովելու համար մղված պանծալի մարտերի որերին, ճակատային իրադրության մեջ լույս էլին ընծայվում պատի թերթեր, վորոնք սոցիալիստական հայրենիքի պանծալի հայրենասերներին կոչ էլին անում նորանոր հերոսական սխրագործություններին:

Ընկ. Սուխարյովի ստորաբաժանման մեջ լույս էր տեսնում «Բոյեվոյ լիստոկ» («Մարտական թերթիկ») անունով թերթը: Յուրաքանչյուր թղթակցությամբ, յուրաքանչյուր սողով թերթն ողնում էր իր ստորաբաժանմանը՝ ավելի արագորեն և ավելի հաջողությամբ կատարելու հրամանատարության կողմից նրա առջև դրված խնդիրները: Թերթը կենտրոնական տեղ էր հատկացնում մրցությանը՝ դասակների, առանձին կարմիրբանակայինների մեջ և ցույց էր տալիս առաջավորներին, վորոնք ունեյին կրակի առավել բարձր տեմպ ու գերշնչական զխոսվություն:

«Մարտական թերթիկ»-ներ լույս են տեսնում Բանվոր-Գյուղացիական Կարմիր բանակի բոլոր ստորաբաժաններում: Այդ թերթերը հաջողությամբ կատարում են իրենց պատվավոր խնդիրը, նպաստելով ԲԳԿԲ հզորության հետագա ամրապնդմանը:

Մամուլը մեր յերկրում — կոլեկտիվ աշխատող է, կոլեկտիվ պրոպագանդիստ և մասսաների կոլեկտիվ կադակերալիչը՝ պայքարելու հանուն այն պատմական խնդիրների կատարման, վոր դրել է աշխատավորության առջև Լենինի-Ստալինի բոլշևիկյան կուսակցությունը:

Պատի թերթերի խմբագիրները, խմբագրական կոլեկտիվներին հանձնարում և ակտիվն աշխատում են մասսայի բուն խորքում, կոլխոզներում, ցեխերում, բրիգադաներում, Ֆերմաներում, հիմնարկներում — այնտեղ, վորտեղ աղբյուրի պես հորդում է խորհրդային մարզկանց ստեղծագործական միտքն ու անզուսպ յենանդը:

Նրանք հնարավորություն ունեն որը-որին դիտելու և ուսումնասիրելու տեղի ունեցող յերևույթներն ու իրադարձությունները և պատի թերթի միջոցով ներդրելու դրանց վրա: Նրանք ոժանդակում են արտագրության մեջ, կենցաղում նոր, կոմունիստական հարաբերությունների զարգացմանը: Միևնույն ժամանակ նրանք պայքար են մղում հին, բուրժուական մնացուկների դեմ և ողնում են ավելի արագորեն վերացնելու դրանք:

Ներկայումս պատի թերթի դերն է՛լ ավելի յե աճել: Փաբրիկաներում և գործարաններում, կոլխոզներում և սովխոզներում, տրանսպորտում, հիմնարկներում հարյուր հազարավոր պատի թերթեր, բանդուղթթակիցների միլիոնանոց բանակը պայքարում են մեր յերկրում սոցիալիզմի նորանոր հաղթանակների համար, կոմունիստական համարակարգի կառուցման համար:

ՆՈՐ ԻՐԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ—ՆՈՐ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Վերջին տարիների ընթացքում մեր յերկրում կատարվել են խոշորագույն փոփոխություններ: Բոլշևիկյան կուսակցությունը 18-րդ համադոմարը հաստատեց յերրորդ հնդամյա պլանը, վորի իրականացումը մի խոշոր քայլ է դեպի կոմունիզմ: Այս բորը ստորին մամուլի առջև, բանդյուղթղթակիցների բաղմամիլիոն բանակի առջև դնում են նոր, պատասխանատու ու պատվավոր խնդիրներ:

Ընդամենը տասներկու տարի սրանից առաջ, Խորհրդային Միությունն ուներ թույլ զարգացած և տեխնիկական տեսակետից հետամնաց արդյունաբերություն: Գյուղատնտեսությունն իրենից ներկայացնում էր գյուղացիական մանր, անհատական տնտեսություններ մի ուլկիանոս:

1928 թվին ԽՍՀՄ բնակիչների միայն 22 տոկոսն էր ամբողջապես կապված սոցիալիստական տնտեսությամբ հետ: Աշխտող-կոմատի տվյալներով, 1930 թվին մեր յերկրում կար մոտավորապես մեկ միլիոն գործազուրկ: Գյուղում մինչև մասսայական կոլեկտիվացումը յուրաքանչյուր հարյուր տնտեսությունն ընկնում էր 4-5 կուլակային տնտեսություն, 8-10 ունեոր տնտեսություն, 40-50 միջակ և 35 չքավորական տնտեսություն:

Դրանից հետո պատմականորեն ամենակարճ ժամանակամիջոցում, մեր հայրենիքի անծայրածիր տարածություններում կատարվել են հսկայական փոփոխություններ: Հաջողությամբ իրականացված է ԽՍՀՄ ինդուստրիալիզացիայի պլանը: Ստեղծված է հզոր և մեծալուրդի, վորը տալիս է չուզուն և սղողատ, ստեղծված է տրակտորային, ավտոմոբիլային, ավիացիոն, քիմիական արդյունաբերություն, կազմակերպված է գյուղատնտեսական ամենաբարդ մեքենաների, դաղդահների, երկտրո-կայանների սարքավորման արտադրություն: Այժմ մենք ունենք պաշտպանական արդյունաբերություն, վորը զինված է առաջավոր տեխնիկայով, մենք ունենք արտադրության այն բոլոր ճյուղերը, վորոնք անհրաժեշտ են ժողովրդական տնտեսության համար:

Արդյունաբերության աման հետ միասին ամեն ևն հիանալի խորհրդային կադրեր, վորոնք տիրապետել են տեխնիկային և

սրաջ են մղում այն: Բոլշևիկյան կուսակցության ղեկավարությունամբ յերկրը շարունակում է ուժեղ թափով աշխատել արդյունաբերությունն ե'լ ավելի ծավալելու ուղղությամբ: Ստալինյան յերրորդ հնդամյակում շահագործման մհաննային հազարավոր նոր ձեռնարկություններ: Սկսվել է աշխարհում մեծագույնը՝ Կուլբիչկյան հիդրոհանգույցի կառուցումը 3,2 միլիոն կիլովատ կարողությամբ, ստեղծվում է նավթարդյունաբերության նոր կենտրոն—«Յերկրորդ Բադուն»: Կառուցվում են նոր երեկտրոկայաններ, քիմիական գործարաններ, ամխահանքեր, անց են կացվում յերկաթուղիներ, հաջողությամբ յուրացվում է Հյուսիսային ծովային մեծ ուղին:

Փայլուն կերպով իրականացված է գյուղատնտեսության կոլեկտիվացման ստալինյան պլանը: Ընկեր Ստալինի ղեկավարությունամբ բոլշևիկյան կուսակցության կատարած հսկայական աշխատանքի հետևանքով, վերջնականաբես ամբապնդվել են կոլխոզային կարգերը: Սոցիալիստական գյուղատնտեսությունն ըստացել է տեխնիկական հզոր բաղա— կեն միլիոնից ավելի հզոր տրակտորներ, 165 հազար կոմբայն, ավելի քան 250 հազար ավտոմոբիլ: Մեքենա-տրակտորային կայանների թիվը հասել է 6,5 հազարի: Հայրենի արտադրության հիանալի մեքենաները վարում է մեխանիկների, տրակտորիստների, կոմբայնավարների, չոֆերների մեկ ու կես միլիոնանոց բանակը: Ամեն ևն գյուղատնտեսության հարյուր հազարավոր փորձված կադմակերպիչներ: Արդեն՝ 1938 թվին մեր գյուղատնտեսությունը տվեց մեկ ու կես անդամ ավելի մթերքներ, քան 1913 թվին: Հաջողությամբ իրականացվում է ստալինյան յողունդը՝ յուրաքանչյուր տարի 8 միլիարդ փութ հացահատիկ արտադրելու մասին:

Ստալինյան հնդամյակների հաղթանակների հետևանքով մեր յերկրը դարձել է սոցիալիստական հզոր տերություն: Լիկվիդացիայի յեն յենթարկված շահագործող դատարարները: Ավարտված է ժողովրդական տնտեսության տեխնիկական մերակառուցումը: ԽՍՀՄ-ը դարձել է առաջավոր, տնտեսապես անկախ պետություն: Ստեղծված է սոցիալիստական եկոնոմիկա, վորը չդիտե ճգնաժամեր, գործազրկություն և աղքատություն: Սոցիալիզմը հիմնականում կառուցված է: Արդեն յերկրորդ հնդամյակի վերջին ԽՍՀՄ բնակչության հսկայական մեծամասնությունը՝ 94 տոկոսը զբաղված էր սոցիալիստական պետական և կոլ-

խողային—կոտակերպով հատվածում: Մենատնտես դյուղացիները և չկոտակերպված տնայնագործները կազմում էին միայն մոտավորապես 6 տոկոս:

Աճել է խորհրդային Միության ժողովուրդների բարոյական-քաղաքական միասնությունը՝ դառնալով մի մեծ, ամենահաղթ ուժ, ժողովուրդների, վորոնք համախմբված են բոլշևիկյան կուսակցության և մեծ առաջնորդ ընկեր Ստալինի շուրջը: Յերկիրն ստացավ նոր—Ստալինյան Սահմանադրություն, հաղթանակած սոցիալիզմի և իսկական դեմոկրատիզմի սահմանադրությունը:

Խորհրդային Միությունը թևակոխել է դարդացման նոր շրջան, «անդասակարգ սոցիալիստական հասարակության կառուցումն ավարտելու, և սոցիալիզմից աստիճանաբար կոմունիզմին անցնելու շրջանը»: Սոցիալիզմի հիմնական սկզբունքն է՝ «Յուրաքանչյուրից—ըստ նրա ընդունակությունների, յուրաքանչյուրին—ըստ նրա աշխատանքի»: Այդ սկզբունքը մեր յերկրում իրականացված է: Լիկվիդացիայի յեն յենթարկված բոլոր պարզիտ դասակարգերը— կալվածատերերը, կապիտալիստները, կուլակները: Խորհրդային հասարակությունը բաղկացած է բանվորներից, գյուղացիներից, խորհրդային ինտելիգենցիայից: «ԽՍՀՄ-ի աշխատավորները ճնշող մասսայով հանդիսանում են անդասակարգ սոցիալիստական հասարակության, կոմունիզմի ակտիվ ու գիտակից կառուցողներ»: (Ընկ. Մոլոտովի ղեկուցման առթիվ Համկ(բ)Կ 18-րդ համագումարի ընդունած բանաձևից):

Ավարտելով սոցիալիզմի կառուցումը, մեր յերկիրը, բոլշևիկյան կուսակցության և ընկեր Ստալինի ղեկավարությամբ, հաջողությամբ առաջ է ընթանում ղեկի կոմունիզմի լուստպայճառ գաղաթները, կոմունիզմի, վորի ժամանակ հիմնական սկզբունքը կլինի՝ «Յուրաքանչյուրից —ըստ նրա ընդունակությունների, յուրաքանչյուրին—ըստ նրա պահանջների»:

Ընկեր Ստալինը կուսակցության 18-րդ համագումարում սոված իր ղեկուցման մեջ նշեց ղեկի կոմունիստական հասարակարգը հետագա ստալինադարձման ուղիները: Նա ասաց.

«Ներքին քաղաքականության բնագավառում կուսակցության ինդիլերեն են.

1. Ե՛լ ավելի ծավալել մեր արդյունաբերության վերելքը.

աշխատանքի արտադրողականության աճումը, արտադրության տեխնիկայի կատարելագործումը, վորպեսզի այն բանից հետո, յերբ արդեն կապիտալիստական դլխավոր յերկրներից առաջ ենք անցել արտադրության տեխնիկայի և արդյունաբերության աճման տեմպերի բնագավառում,— նրանցից նաև տնտեսապես առաջ անցնենք մոտակա 10—15 տարիների ընթացքում:

2. Ե՛լ ավելի ծավալել մեր հողագործության և անասնապահության վերելքը, այն հաշվով, վոր մոտակա 3—4 տարիների ընթացքում հասնենք տարեկան 8 միլիարդ վորթ հացահատիկի արտադրության՝ հեկտարից 12—13 ցենտներ միջին բերքատվությամբ, տեխնիկական կուլտուրաների գծով արտադրությունն ավելացնել միջին հաշվով 30—35 տոկոսով, վորխարների և խողերի գլխաքանակն ավելացնել կրկնակի, խոշոր յեղջերավոր անասունների գլխաքանակը՝ մոտ 40 տոկոսով, ձիերի գլխաքանակը՝ մոտ 35 տոկոսով:

3. Շարունակել բանվորների, դյուղացիների, ինտելիգենցիայի նյութական և կուլտուրական դրության ե՛լ ավելի բարելավումը:

4. Անշեղորեն կիրառել կյանքում մեր սոցիալիստական Սահմանադրությունը, մինչև վերջը իրականացնել յերկրի քաղաքական կյանքի դեմոկրատիզացիան, ամրապնդել խորհրդային հասարակության բարոյական-քաղաքական միասնությունը և բանվորների, գյուղացիների, ինտելիգենցիայի բարեկամական համագործակցությունը, ամեն կերպ ամրապնդել ԽՍՀՄ ժողովուրդների բարեկամությունը, դարդացնել և արմատավորել խորհրդային հայրենասիրությունը:

5. Չմոռանալ կապիտալիստական շրջապատման մասին, հիշել, վոր ոտարերկրյա հետախուզությունը մեր յերկիրը կուղարկել լրտեսներ, մարդասպաններ, վնասարարներ, հիշել այդ մասին և ամրապնդել մեր սոցիալիստական հետախուզությունը, նրան սիստեմատիկաբար ողնելով՝ ջախջախելու և արմատախիլ անելու ժողովրդի թշնամիներին»:

Ստալինյան առաջին յերկու հնդամյակների հաջող կատարումը հնարավորություն տվեց մեր յերկրի առջև դնել մի նոր վիթխարի խնդիր: Ընկ. Մոլոտովի ղեկուցման առթիվ Համկ(բ)Կ 18-րդ համագումարի ընդունած բանաձևի մեջ ասվում է. «Այժմ, յերբ ԽՍՀՄ-ը կազմավորվել է վորպես սոցիալիստական պետություն, հիմնականում ավարտել է ժողովրդական տնտեսության

տեխնիկական վերակառուցումը և արտադրութեան տեխնիկայի մակարդակով արդյունաբերութեան ու գյուղատնտեսութեան մեջ կանգնած է Յեվրոպայի ամեն մի կապիտալիստական յերկրից առաջ, — այժմ մենք կարող ենք և պետք է ամբողջ հասակով պրակտիկ կերպով դնենք ու իրականացնենք ԽՍՀՄ-ի հիմնական տնտեսական խնդրի լուծումը — տնտեսական տեսակետից ևս հասնել ու առաջ անցնել Յեվրոպայի առավել զարգացած կապիտալիստական յերկրներից և Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներից, վերջնականապես լուծել այդ խնդիրն ամենամոտիկ ժամանակվա ընթացքում»:

Տնտեսական տեսակետից հասնել և անցնել կապիտալիստական դիստրիբյուցիոն յերկրներին — նշանակում է արտադրութեանը բարձրացնել այնպիսի մակարդակի, վոր մեր յերկրում բնակչութեան յուրաքանչյուր շնչին արդյունաբերական արտադրանք հասնի ավելի շատ, քան թե կապիտալիստական ամենաառաջավոր յերկրում:

Ընկեր Ստալինը 18-րդ համարումարում տված իր ղեկուցման մեջ ասաց, վոր մեր յերկրը տնտեսական տեսակետից դեռ հետ է մնում կապիտալիստական յերկրներին: Խորհրդային-Միութեանը 1938 թվին արտադրել էր մոտավորապես 15 միլիոն տոննա չուգուն: Իսկ Անգլիան՝ 7 միլիոն տոննա: «Բայց, — ասաց ընկեր Ստալինը, — յեթե չուգունի այդ տոննաները բաժանենք բնակչութեան քանակի վրա, ապա կստացվի, վոր Անգլիայում բնակչութեան յուրաքանչյուր շնչին 1938 թվականին ընկել է 145 կիլոգրամ չուգուն, իսկ ԽՍՀՄ-ում՝ ընդամենը 87 կիլոգրամ: Կամ դարձյալ. Անգլիան 1938 թվականին արտադրել է 10 միլիոն և 800 հազար տոննա պողպատ ու մոտ 29 միլիարդ կիլոմատ-ժամ ելեկտրոններով, իսկ ԽՍՀՄ-ն արտադրել է 18 միլիոն տոննա պողպատ և ավելի քան 39 միլիարդ կիլոմատ-ժամ: Թվում է, թե բանը մեզ մոտ ավելի լավ է, քան Անգլիայում: Բայց յեթե այդ բոլոր տոննաները և կիլոմատ-ժամերը բաժանենք բնակչութեան թվի վրա, ապա կստացվի, վոր Անգլիայում բնակչութեան յուրաքանչյուր շնչին 1938 թվականին ընկել է 226 կիլոգրամ պողպատ և 620 կիլոմատ-ժամ, այնինչ ԽՍՀՄ-ում բնակչութեան յուրաքանչյուր շնչին ընկել է ընդամենը 107 կիլոգրամ պողպատ և 233 կիլոմատ-ժամ»:

Ընկեր Ստալինը կուսակցութեան և յերկրի առջև խնդիր

դրեց՝ ամենակարճ ժամանակամիջոցում—10—15 տարվա ընթացքում անցնել կապիտալիստական դիստրիբյուցիոն յերկրներից նաև տնտեսական տեսակետից: «Մենք այդ կարող ենք անել, և մենք այդ պետք է անենք: Միայն այն դեպքում, յեթե տնտեսապես անցնենք կապիտալիստական դիստրիբյուցիոն յերկրներին, մենք հույս ունենալ, վոր մեր յերկրը լիովին հաղթած կլինի սպառման առարկաներով, մեզ մոտ կլինի մթերքների առատութեան, և մենք հնարավորութեան կունենանք կոմունիզմի առաջին Փաղից անցում կատարելու դեպի նրա յերկրորդ Փաղը»:

Ընկեր Ստալինը այնուհետև սովորեցնում է, վոր մեր յերկրում վորքան բարձր լինի աշխատանքի արտադրողականութեանը, վորքան ավելի կատարելագործվի ու զարգանա տեխնիկան, այնքան ավելի շուտով մենք կհասնենք նվիրական նպատակին— կոմունիզմի հաղթանակին:

Կուսակցութեան 18-րդ համարումարի պատմական վորոշումների մեջ արտահայտված են ամբողջ խորհրդային ժողովրդի մտքերն ու զգացմունքները: Բանվորները, կոլխոզնիկները, ինտելիգենցիան, համախմբվելով Լենինի—Ստալինի կուսակցութեան մեծ դրոշի շուրջը, հաջող պայքար են մղում այդ պատմական խնդիրների կենսագործման համար:

Անցած տարին բերեց նոր, հիանալի հաղթանակներ: 1939 թվին արդյունաբերութեանը տվեց 14,7 տոկոս աճ: Արդյունաբերութեան առանձին ճյուղեր տվին 20-ից մինչև 46,5 տոկոս աճ: Այդ աճն զգալիորեն ավելի բարձր է 1938 թվին արդյունաբերութեան զարգացման տեմպերից: 1939 թվին 10 ամսվա ընթացքում աշխատանքի արտադրողականութեան արդյունաբերութեան մեջ աճեց 17 տոկոսով, վորն զգալիորեն գերազանցում է նշված պլաններից:

Մեծ են մեր հաջողութեանները նաև գյուղատնտեսութեան ասպարիզում: Չնայած կլիմայական անբարենպաստ պայմաններին, հացահատիկային կուլտուրաների բերքը 1939 թվին հասավ 6,5 միլիարդ փթի, վորը 11 տոկոսով գերազանցում է 1938 թվին բերքից: Բամբակի հուժք հավաքված է 5 տոկոսով ավելի, քան 1938 թվին, չաբարի ճակնդեղ՝ 26 տոկոսով ավելի, կարտոֆել՝ 60 տոկոսով ավելի, և այլն:

Ստալինյան հնդամյակների իրագործումը բոլոր պայմաններն ստեղծեց աշխատավորների նյութական և կուլտուրական մակարդակի հետագա արագ վերելքի համար: Մենք ունենք բոլոր հնա-

նախաձեռնող: Յուրաքանչյուր պատի թերթ պետք է դառնա կուսակցական կազմակերպության համատարիմ ողջականը, աշխատավորների բարեկամն ու կազմակերպիչը՝ կոմունիստական հասարակության ստեղծման ուղղությամբ կատարվող նրանց աշխատանքում: Պետք է ե՛լ ավելի բարձրացնել բանգյուղթղթա-կիցների միլիոնանոց բանակի մարտունակությունը, նրանց գործունեությունը ուղղել դեպի սոցիալիստական շինարարության հիմնական, վճռական բնագավառները:

ՀԱՆՈՒՆ ՍՈՑԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՀԱՍԱՐԱԿԱՐ- ՓԻՆ ԱՐԺԱՆԻ ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԱՐՏԱԴՐՈՂԱ- ԿԱՆՈՒԹՅԱՆ

Համկ(բ)ի 18-րդ պատմական համագումարի՝ ընկ. Մուրտո-վի գեկուցման առթիվ ընդունած բանաձևի մեջ ասվում է. «...մենք պետք է առահճովենք սոցիալիստական մրցության ու ստախանովյան շարժման ամեն կերպ ծավալումը, աշխատանքա-յին կարգապահության անշեղ ամրապնդումը բոլոր ձեռնարկու-թյուններում ու հիմնարկներում, բոլոր կոլտոջներում, մենք պետք է առահճովենք բանվորներին, գյուղացիներին, ինտելիգեն-ցիային աշխատանքի բարձր, սոցիալիստական հասարակարգին արժանի արտադրողականությունը»:

Այդ—գործողության լայն ծրագիր է յուրաքանչյուր պատի թերթի համար: Ստորին մասովը չառ բան կարող է անել սո-ցիալիստական մրցությունը ծավալելու համար: Պատի թերթերը պետք է պատմեն, թե առաջավոր մարդիկ աշխատանքի ինչպիսի մեթոդներով են հաջողության հասել՝ մրցության մեջ, պետք է ողնեն մրցողներին, յերեան բերեն հետ մնալու պատճառները, քննադատեն այն թերությունները, վորոնք խանգարում են մրցությանը:

Պետք է համարից—համար հաղորդել ցեխում, բրդադայում, կոլտոջում տեղի ունեցող մրցության ընթացքի մասին: Յեւ վո՛չ միայն ամփոփադրեր սպադրերու միջոցով: Միայն ամփոփադրե-րով չի կարելի սահմանափակել: Անհրաժեշտ է կոնկրետ որինակ-ներով ցույց տալ, թե ինչպես է հաջողություն ձեռք բերվել մրցության մեջ, կամ թե ինչու յե կոլեկտիվը հետ մնում:

Ընկեր Ստալինը սովորեցնում է. «Մրցության մեջ ամե-նանշանավորն այն է, վոր նա աշխատանքի մասին մարդկանց ունեցած հայացքների մեջ արմատական հեղաշրջում է առաջա-ցնում, վորովհետեւ նա աշխատանքն ամոթաբեր ու ծանր լծից, վորպիսին նա համարվում էր առաջ, դարձնում է պատվի գործ, փառքի գործ, արիության ու հերոսության գործ:

և նորմաները և պահակութեան և կանգնել ի պատիվ տեղական խորհուրդների առաջիկա ընտրութեանները:

Դրական փորձի ցուցադրմանը զուգընթաց, «Ավտոմատիկ»-ը ըննադատում է նրանց, ովքեր քիչ են աշխատում մարդկանց հետ, չեն ուսումնասիրում ստախանովյան փորձը:

Այսպես որինակ՝ «Ավտոմատիկ» պատի թերթն որը-որին մեծ աշխատանք է կատարում ստախանովականներին աճեցման, աշխատավորներին դեպի աշխատանքը կոմունիստական վերաբերմունքի փոփոխության արակելու ուղղությամբ:

1939 թվի Համամիութենական դյուղատնտեսական ցուցահանդեսի մասնակիցների թվում կային վո՛չ քիչ պատի թերթեր, ինչպես ցուցահանդեսին մասնակցելու պատվավոր իրավունքը ձեռք էլին բերել կոլխոզնիկների մեջ սոցիալիստական մրցությունն ու ստախանովյան շարժումը ծավալելու ուղղությամբ կատարած մարտական աշխատանքով: Նրանց հիանալի գործերի մասին պերճախոս կերպով խոսում են Համամիութենական դյուղատնտեսական ցուցահանդեսի մամուլի պավիլիոնի Պատվի գրքի մեջ կատարված գրառումները: Ահա դրանցից մի քանիսը.

«Բուլեխստսկայա պրավդա» — Վորոնեժի մարզի Պոտոլոկնակի չրջանի «Ուղարնիկ» կոլխոզի պատի թերթը: Արևածաղկի բարձր բերքի համար ողակներին մրցության նախաձեռնող: Լուսաբանելով ընկ. Կոլիբեայի առաջավոր ողակի աշխատանքը, թերթը մյուս ողակներին ողենց ընդորինակել նրա հիանալի փորձը: 1939 թվի սկզբին «Ուղարնիկ» կոլխոզը հաջողությամբ անցկացրեց տեղական պարարտանյութերի հավաքումը, վոր կազմակերպվել էր թերթի նախաձեռնությամբ: Թերթի դյուղթղթակիցները — կոլխոզի լավագույն ստախանովականներն են, ախտիվ հասարակական աշխատողները, ագիտատորները:

«Ջա ստալինսկի ուրոժայ» («Հանուն ստալինյան բերքի») — Կրասնոդարի յերկրամասի Տիմաշևսկի չրջանի «Պոլիտոտեբեց» կոլխոզի դաշտավարական յերկրորդ բրիգադայի պատի թերթը: Ստալինյան յերրորդ հնգամյակի անվան մրցության նախաձեռնողը, ստախանովյան շարժման և բրիգադայում աշխատանքի ստախանովյան մեթոդներին կիրառման կազմակերպողը: Բրիգադայի 8 ողակներից 5-ը ստախանովյան են: Թերթի ողնությամբ բրիգադան նախանց Համամիութենական դյուղատնտեսական ցուցահանդեսին մասնակցելու իրավունք:

«Ջա ուրոժայ» («Բերքի համար») — Մյազանի մարզի Սա-սովսկի չրջանի «Պոբեդա տրուդա» կոլխոզի պատի թերթը: Լույս է տեսնում ամիսը 8—10 անգամ: Գլխավորել է կոլխոզնիկների մասսայական շարժումը հանուն շաքարի ճակնդեղի ու հացահատիկային կուլտուրաների բարձր բերքատվության: Սխտեմատիկաբար լուսաբանում է ստախանովականների փորձը: Մի շարք ողակներում շաքարի ճակնդեղի բերքը հասավ հեկտարից 400 ցենտների, իսկ դյուղթղթակից՝ Համամիութենական դյուղատնտեսական ցուցահանդեսի մասնակից Նյուրա Դավիդովայի ողակն ստացել է հեկտարից 32,5 ցենտներ զարնանացան ցորեն: 8 տարվա ընթացքում, 1931 թվի մայիսից մինչև 1939 թվի մայիս ամիսը լույս է ընծայված 500 համար: Թերթն ունի 72 դյուղթղթակից: Յուրաքանչյուր ամիս տպագրում է դյուղթղթակիցների մոտ 70 նամակ:

«Կիրովեց» — Սարևովի մարզի Նովոօդոլաժսկի չրջանի Կիրովի անվան կոլխոզի ամենօրյա պատի թերթը: Թերթի դյուղթղթակիցների թվումն է կոլխոզի կիլիորուհի՝ չքանչանակիր Ա. Տ. Տիմչենկոն: «Կիրովեց»-ը մեծ դեր խաղաց ստախանովյան շարժումը ծավալելու դրծում. 1938 թվին կոլխոզում կար 58 ստախանովական, իսկ այժմ նրանց թիվն արդեն հասնում է 96-ի: Նրանցից 4-ը ցուցահանդեսի մասնակիցներ են:

Գյուղական պատի թերթերը պետք է լայնորեն պրոպագանդա անեն իրենց կոլխոզի, սովխոզի, մեքենա-տրակտորային կայանի լավագույն մարդկանց փորձը: Այդ մարդկանց կյանքից ու աշխատանքից վերցրած որինակներով պետք է դյուղի բոլոր աշխատավորներին սովորեցնել կոմունիստական վերաբերմունք դեպի աշխատանքը:

Ջեյարխնսկի մարզի Կամենսկի չրջանի Լենինի անվան կոլխոզի «Ջա ստախանովսկոյե դվիժենիյե» («Հանուն ստախանովյան շարժման») պատի թերթը հաճախ տպագրում է ստախանովականների նամակները: Այդ նամակները մի ագիտացիա յեն բարձր արտադրողականության համար, դեպի աշխատանքը գիտակցական վերաբերմունքի համար: Բերքն աղյուսի թղթակցություններից մեկը — տրակտորիստ Իվան Ոստրոուխովի թղթակցություն-համակը:

«Որքան յես անխափոր տրակտորով 15 հեկտարի փոխարեն ցանեցի 29 հեկտար: Նորման կատարեցի 193 տոկոսով: Ինչպես սովորաբար, աշխատանքի դուրս յեկա առավոտյան ժամը 7-ին և վերջացրի աշխատանքը յերեկոյան ժամը 7-ին: Բայց այդ ուրն աշխատում եյի նոր ձևով:

Հողաշերտն այնպիսին եր, վոր ստիպված եյի լինում տրակտորը քշել յերբեմն սարն ի վեր, յերբեմն դառնվայր: Բարձրանալիս քշում եյի յերկրորդ արագությամբ, իսկ իջնելիս՝ յերրորդ: Դրա հաշվին յես հասա տրակտորի ընթացքի արագացման և արտադրողականության բարձրացման:

Աշխատանքի ընթացքում հետևում եյի տրակտորի մեջ յեղած վառելիքի ու ջրի քանակությանը: Կանգառումներեց խուսափելու համար, հենց վոր ջրի կամ վառելիքի պաշարն սկսում եր սպառվել, առանց տրակտորը կանդնեցնելու՝ կանդնողին ուղարկում եյի վառելիք կամ ջուր բերելու: Դրա շնորհիվ տրակտորը կազնելու համար ծախսում եյի 30 բոպեյի փոխարեն միայն 10 բոպե:

Ճաշի համար նույնպես տրակտորը չեյի կանդնեցնում: Յերբ վոր ուտել եմ ուզում, անմիջապես իմաց եմ տալիս իմ յերթակից Կոնստանտին Ոստրոուխովին: Նա դալիս, նըստում ե դեկի առաջ, իսկ յես դնում եմ ճաշելու:

Աշխատանքը վերջացնելուց հետո, մեզանից յուրաքանչյուրը չի հեռանում մեքենայից, մինչև վոր աջն չստուգվի, չմաքրվի ցեխից, չյուղվի և չկազմվի»:

Պատի թերթում տպված այսպիսի թղթակցությունը կբերի մեծ ոգուտ: Այն կոլխոզնիկներին սովորեցնում ե նոր, կոմունիստական վերաբերմունք դեպի աշխատանքը, յերբ գործի յե դրվում ամբողջ յեռանդը, նախաձեռնությունն ու փորձը՝ աշխատանքի բարձր արտադրողականությունն ապահովելու, ցանքն արագ ու լավ ավարտելու համար: Այդպիսի աշխատանքն ամբապնդում ե կոլխոզի հանրային տնտեսությունը, նպաստում ե կոլխոզնիկների կուլտուրական և ունեւր կյանքի ամենաարագ ծաղկմանը:

Պատի թերթերի խմբովները և բանգյուղթղթակիցները պետք ե խորապես դիտակցեն որինակի հակայական ուժը: Տեղական կյանքից բերվող կոնկրետ փաստերի հիման վրա, նրանք պետք ե ցույց տան, թե ինչպես ե հարկավոր վերաբերվել դեպի հանձնարարված աշխատանքը, պետք ե նախաձեռնություն արթնացնեն: Հատկապես կարևոր ե, վոր խմբագիրները, խմբագրական կոլեկտիվի անդամները, բանգյուղթղթակիցներն ուշադիր և խնամքով ուսումնասիրեն ձեռնարկության, կոլխոզի կյանքում կատարվող ամեն բան: Նորի ծիլերը նկատելով, նրանք պետք ե ամեն կերպ հասնեն աշխատանքի լավ մեթոդներին տարածմանը: Բերենք մի որինակ: Ստախանովական բանվորն անցել ե մի քանի դադահանների սպասարկման, կամ թե սկսել ե համատեղել մի քանի պրոֆեսիա: Այդ նոր յերևույթ ե ստախանովյան շարժման մեջ, վորը հակայական ապագա ունի: Պատի թերթի խմբերն ե՝ լայնորեն մասսայականացնել այդպիսի նախաձեռնությունը, հաստատականորեն հասնել նրա տարածմանը:

Իրենց խնդիրները լավ են հասկացել դեղակավոր առանցքակալները՝ Լ. Մ. Կադանովիչի անվան առաջին դործարանի դործաբանային վարչության «Սիզնալ» պատի թերթի խմբագրական կոլեկտան և բանթղթակիցները: Թերթը մեծ աշխատանք ե կատարում բաղմադադդահականների շարժումը և պրոֆեսիաների համատեղման շարժումը ծավալելու ուղղությամբ:

1939 թվի հոկտեմբերի 12-ի № 2011-ում տպագրված եր մի հետաքրքիր կարիկատուրա: Թղթերի կուլտի միջից դուրս են ցցվել յերկու մարդկանց դուլիսներ: Նրանցից մեկն ասում ե.

—Ի՞նչպես ե: Ձեզ մոտ բան չի դուրս դալիս շատ դադահանների վրա աշխատելիս: Այս բոպեյիս տոմսակ կզրեմ:

Մյուսը հանդիմանում ե.

—Իսկ...դուք ես գլուխ չեք բերում շատ դադահանների վրա աշխատել... Այս բոպեյիս զեկուցադիր կզրեմ...

Կարիկատուրայի տակ զետեղված ե հետևյալ քաղվածքը ստախանովականուհի—բաղմադադդահական ընկ. Լապտևայի յելույթից.

«Յես դիտեմ այնպիսի կին—բաղմադադդահականներ, վորոնք շատ են ուզում անցնել մի քանի դադահանների սպասարկման, բայց նրանց չեն ոգնում իրականացնելու այդ: Վորոչ ինժեներա-տեխնիկական աշխատողներ մի կողմ են

քաջվել, նրանք խրվել են թղթերի մեջ և չեն ուզում տեսնել, թե ինչ է կատարվում իրենց շուրջը»:

Նույն այդ համարում գետեղված է մի թղթակցություն, վորը քննադատում է դործարանային վարչության բաժիններին, վորոնք անհրաժեշտ ողնություն ցույց չեն տալիս բազմադադահականներին:

«Միգնալ» պատի թերթը թղթակցություններ է հրատարակում բազմադադահականների սպասարկման մասին, այն մասին, թե ինչ է արվում աշխատանքային ուրը ճիշտ կազմակերպելու համար, վորպեսզի հնարավոր լինի խոստովել ավելորդ անց ու դարձից, աշխատանքային ու ոժանդակ դործիքները պահպանման մասին, և այլն: Թղթակցության մեջ հարց է բարձրացվում աշխատանքային տեղերը կանոնավոր ու սլանաչափ սպասարկելու մասին:

Բանդյուղթղթակիցները պետք է ամեն կերպ հասնեն սոցիալիստական մրցության, ստախանովյան չարժման դարգացմանը: Ուշադիր հետևելով, թե ինչ է վատարվում ցելում, բրիգադայում, դադաչի մոտ, տրակտորի մոտ, նրանք պետք է մամուլում ինչպես պատի թերթերում, այնպես և բազմատիրաժ, շրջանային, մարդային, կենտրոնական մամուլում ժամանակին պաշտպանեն ամեն մի լավ նախաձեռնություն, վորը կարող է տալ աշխատանքի արտադրողականության բարձրացում:

Ահա Ժիտոմիրի մարդի «Բուլչևիկ Ուլչինի» կոլխոզի ողակավար, խմբիչի անդամ՝ դյուղթղթակից Յեկատերինա Խլանի աշխատանքից մի որինակ: Նրա ողակը, վոր առաջավորն է չըրջանում, հասավ հեկտարից միջին հաշվով 20 ցենտներ ցորենի, 8 ցենտներ վուշի մազմզուկի բերքատվության:

Յեկատերինա Խլան սկսեց ողնել Ալեքսանդրա Խլանի ողակին, վորը հետ էր մնում: Սկզբում պարզեցին հետ մնալու պատճառները. պարզվեց, վոր աշխատանքն ողակում սխալ է կազմակերպված, կոլխոզիկների կենցաղային վարիքները չեն բավարարվում: Այդ թերությունները ստախանովուհու ողնությամբ վերացվեցին:

Պատի թերթն իր ընթերցողներին պատմեց Յեկատերինա Խլանի նախաձեռնության մասին, հրատարակեց նրա ողակի անդամների կոլեկտիվ նամակը, վորով նրանք Ալեքսանդրա Խլանի ողակին հրավիրում էին սոցիալիստական մրցության:

Միգնալ մրցությունը: Ալեքսանդրայի ողակն զգալիորեն բարելավեց իր աշխատանքը, վորի մասին պատի թերթը չմոռացավ հաղորդել իր համարներից մեկում:

Պատի թերթի խմբագրական կոլեկտիվի խնդիրն է՝ մամուլում ակտիվ մասնակցության ներդրումել ձևափոխության, կոլխոզի, հիմնարկի առաջավոր մարդկանց: Նրանց հեղինակությունը, նրանց փորձը և դործի խմացությունը թերթին կոգնեն, իր եջերում լուսարանել հետաքրքիր հարցեր, դառնալ մարտական, նախաձեռնող:

Անհրաժեշտ է, վոր խմբագրական կոլեկտիվներն ուր-որին խորհրդակցեն առաջավոր մարդկանց հետ, թե ինչպես կարելի չե ավելի լավ լուսարանել աշխատանքի նրանց փորձը: Վորքան ավելի ակտիվ կերպով ձեռնարկության, կոլխոզի, հիմնարկի առաջավոր մարդիկ մասնակցեն թերթին, այնքան ավելի հետաքրքրելի, այնքան ավելի հաջողությամբ նա կկատարի իր առջև ծառացած խնդիրները: Ուստի, խմբագրական կոլեկտիվի անդամները պետք է ամենուրեք աշխատանք կատարեն ստախանովականներին, առաջավոր ինտելիգենցիայի ներկայացուցիչներին բանդյուղթղթակիցների շարքերը ներդրումելու ուղղությամբ:

Նպատակահարմար է խմբագրական կոլեկտիվի աշխատանքի պլանը քննարկել բանդյուղթղթակիցների խորհրդակցություններում՝ ձեռնարկության, կոլխոզի, հիմնարկի անվանի մարդկանց մասնակցությամբ:

Առաջավոր մարդկանց մասնակցությունը թերթում՝ նրանց արտադրական, հասարակական դործունեյությունը կդարձնի ել ավելի զգալի: Մամուլի միջոցով նրանք կկարողանան հասարակական կարծիքը կազմակերպել իրենց նախաձեռնությունների շուրջը: Հայտնի չեն բազմաթիվ փաստեր, յերբ, որինակ, դյուտարարը պատի թերթի միջոցով հասել է իր դյուտի իրականացմանը, յերբ ստախանովականներն աշխատանքի ուղևորային արտադրողականության են հասել պատի թերթի ողնությամբ, վորը նրանց ողնել է վերացնելու թերությունները, յերբ կոլխոզային առաջավոր ողակի աշխատանքի փորձը թերթի միջոցով դարձել է բոլոր կոլխոզիկների սեփականությունը:

ՊԱՅԻՍԱՐԵԼ ՄԱՐԴԿԱՆՑ ԳԻՏԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ՄԻՋԻՑ ԿԱՊԻՏԱԼԻԶՄԻ ՄՆԱՑՈՒԿՆԵՐԸ ՎԵՐԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ

Պատի թերթի կարևորագույն խնդիրն է՝ պայքարը մարդկանց զիտակցության միջև կապիտալիզմի մնացուկների վերացման համար։ Հին հասարակությունից ժառանգություն մնացած սովորությունները, նախապաշարմունքները լուրջ խոչընդոտ են հանդիսանում կոմունիզմի ճանապարհին։

«ՀամԿ(բ)Կ պատմության համառոտ դասընթաց»-ի մեջ ասվում է. «Մարդկանց զիտակցությունն էր զարգացման մեջ հետ մնում նրանց անտեսական դրությունից։ Ուստի, բուրժուական հայացքների մնացուկները մարդկանց զվուխներում մնում են ու գեռ կման, թեև եկոնոմիկայի մեջ կապիտալիզմն արդեն լիկվիդացիայի յե յենթարկված։ Ըստ վրում, պետք է հաշվի առնել, վոր կապիտալիստական շրջապատումը, վորի հանդեպ պետք է վառուդը չոր պահել, աշխատում է կենդանացնել ու պաշտպանել այդ մնացուկները»։

Պատի թերթերը ցույց տալով ստախանովականներին վորպես սոցիալիստական աշխատանքի հերոսների, պետք է միևնույն ժամանակ մերկացնեն լողերին, չվողներին, դործալիքներին, աշխատանքային ու պետական կարգապահությունը խախտողներին։ Դեռ կան այնպիսի մարդիկ, վորոնք աշխատանքի յեն դալիս միայն ժամանակ անցկացնելու համար։ Նրանք ապրում են հին, բուրժուական հայացքներով—թե՛ «ինձ համար լավ էինի, իսկ մնացածի վրա՝ թքած»։ Թերթերը քննադատելով այդ մարդկանց, պետք է անդուլ կերպով բացատրեն, վոր ուշացումները, աշխատանքի ժամանակ աննպատակ թափառելը, անվույթ վերաբերմունքը դեպի դործը՝ քայքայում են աշխատանքային կարգապահությունը, մեծ վնաս են հասցնում ֆարրիկային, դոր-

ծարանին, տրանսպորտին, կոլխոզին, խանդարում են աշխատանքի արտադրողականությունը, բարձրացմանը։

Այն պատի թերթերի խմբավարական կոլեկտիվների համար, վորոնք լույս են տեսնում, ասենք, կոչիկեղենի ֆարրիկայում, դժվար է հաշվել, թե յերկիրը քա՞նի զույգ կոչիկ է կորցրել դործալիքների ու լողերի պատճառով։ Տեքստիլ ֆարրիկայում վորքան մետր կտոր պահատ է ստացվել, մեքենաշինական դործարանում քա՞նի դադա՞հ է պահատ տրվել, և այլն։ Կոլխոզում բերքի ի՞նչպիսի կորուստներ կան լողերի ու կեղծ կոլխոզիկների հանցանքով, քա՞նի որով է ձգձգվել ցանքը, բերքահավաքը, կալումը, այդ բոլորն ի՞նչպես է անդրադարձել կոլխոզային աշխուրի արժեքի վրա։ Այն մարդկանց դեմ, վորոնք արդեւալում են աշխատանքը, թերթերը պետք է ստեղծեն հասարակական կարծիք, պետք է ողեն նրանց՝ վորքան վարելի յե շուտով ազատվելու հին սովորություններից և դառնալու սոցիալիստական հասարակության զիտակից կառուցողներ։

Կուսակցությունը և կառավարությունը մեզ դինեցին հիանալի մի դեմքով— «Կոլխոզների հանրային հողերը շուայլումից պահպանելու միջոցառումների մասին» վորոշումով։ Այդ վորոշման մեջ տրված է կոլխոզային կարգերի հետագա ամրապնդման բոլշեիկյան ծրագիրը։ Նրա մեջ մարմնավորված են ստալինյան ցուցումներն այն մասին, վոր կոլխոզիկներին վորեկտիվով վաղով, կոլխոզային կանոնադրությունն անշեղորեն պահպանելու, մասնավոր—սեփականատիրական, բուրժուական տրամադրություններին դեմ վճռական պայքար մղելու վողով որը-որին դաստիարակելու հիման վրա միայն, տրամադրություններ, վորոնք կոլխոզներն են մտցվում ջախջախված կուլակության մնացորդների կողմից,— հնարավոր է վերացնել կապիտալիզմի մնացուկները մարդկանց զիտակցության միջև և բոլոր կոլխոզիկներին դարձնել սոցիալիստական հասարակության զիտակից աշխատավորներ։

Կոլխոզային մամուլի դերն այդ վորոշման իրականացման գործում հսկայական է։ Յուրաքանչյուր կոլխոզային և բրիգադային թերթի ղլխավոր, վճռական խնդիրն է՝ ամենուրյա համառ պայքարն այն բոլոր ձեռնարկումներին իրականացման համար, վորոնք նշված են կուսակցության Կենտրոնական Կոմիտեի և Ժողովրդական Կոմիսարների Որհնդի վորոշման մեջ։ Ճիշտ չվար-

վեցին մի շարք կոլխոզային թերթերի խմբադրական կոլեկտիվները, վորոնք այդ թեմայի վերաբերյալ տպագրելով մի քանի թղթակցություն, դրանով հանդատացան: Պետք է հասկանալ, վոր խոսքը վոչ թե կարճատև մի կամպանիայի, այլ վճռական, դիտավոր խնդրի մասին է — կոլխոզների հետագա ամրապնդման և գյուղում ունեւոր, կուլտուրական կյանքի հետագա ծաղկման ստալինյան ծրագրերը կատարելու մասին:

Պատի թերթերը պետք է լայնորեն ու սխտեմատիկաբար, տեղական կյանքից բերվող օրինակների հիման վրա, կոլխոզ-նիկներին և կոլխոզնիկուհիներին բացատրեն «կոլխոզների հան-րային հողերը չոայլումից պահպանելու միջոցառումների մասին» կուսակցության և կառավարության վորոշման պատմական նշա-նակութունը, պետք է նրանցից յուրաքանչյուրի պատակցությա-նը հասցենն կուսակցության 18-րդ համադումարի հետևյալ ցու-ցումը.

«կոլխոզային շինարարության մեջ խնդիրները հետևյալներն են՝ դյուղատնտեսական աշտեղի կազմակերպական-տնտեսական հետագա ամեն կերպ ամրապնդումը, կոլխոզի հանրային սեփա-կանության զարգացումն ու ամրապնդումը, կոլխոզային առևտ-նապահական ֆերմաների, հանրային կառուցումների, հանրային ապահովագրական ֆոնդերի և կոլխոզային սեփականության մյուս ձևերի զարգացումը, վորը գյուղատնտեսության և կոլ-խոզային գյուղացիության կյանքի նյութական-կուլտուրական մակարդակի հետագա բարձրացման հիմքն է հանդիսանում»:
(Համկ(բ) 18-րդ համադումարի բանաձևն ընկ. Մոլոտովի գե-կուցման առթիվ):

Պատի թերթը պետք է ամեն կերպ ձգտի հանրային տնտե-սության ամրապնդմանն ու ընդարձակմանը:

Անհրաժեշտ է ամենից առաջ լավ յուրացնել, վոր այն հողը, վոր սոցիալիստական պետությունն առհավետ ամրացրել է կոլ-խոզներին, — կոլխոզնիկների բարեկեցության հիմքն է: Ուստի, անթիւյլատրելի չէ հողի բարբարոս ոգտագործումը, նրա հյու-ծումը:

Կոլխոզային կարգերը դաստիարակել են բազմահազար մարդ-կանց, վորոնք հասել են չտեսնված բերքի: Մեկ հեկտար հողը տալիս է հացահատիկային կուլտուրաների 60—70 և նույնիսկ 100 ցենտներ բերք: Ազատ աշխատավորները, սոցիալիստի կա-

ռուցման ենտուկխատները ջանք են դործադրում հողի վրա և հողն սկսել է հրաշքներ գործել:

Համկ(բ) կենտրոնական կոմիտեն և ՍՍՀ Միության Ժո-լովրդական կոմիտարները Սորհուրդը՝ «կոլխոզների հանրային հողերը չոայլումից պահպանելու միջոցառումների մասին» իրենց վորոշման մեջ մի շարք ձեռնարկումներ նշեցին կոլխոզային հողի պահպանման ուղղությամբ, մատնանշեցին կոլխոզների հանրա-յին տնտեսությունն ամրապնդելու հետագա ուղիները: Պատի թերթերի խնդիրն է՝ արթուն հետևել, վերաբերել կուսակցության և կառավարության յուրաքանչյուր ցուցում՝ ճշգրիտ կերպով պահպանել, անչեղորեն կենսագործվի:

Կոլխոզային մամուլը պետք է վճռականորեն մերկացնի հան-րային կոլխոզային հողերի չոայլման փորձերը, պետք է համախ-այն բանին, վոր կոլխոզային հողը հանչատակողներն ու նրանց աջակիցները խիստ պատասխանատվության յենթարկվեն:

Կոլխոզային պատի թերթերի առջև կա դործունեյության լայն ասպարեղ՝ պայքարելու հողի լավագույն ոգտագործման, ճիշտ ցանքաչրջանառությունների կիրառման, հողի պարարտաց-ման համար: Շատ կոլխոզային թերթեր հաճախ հանդես են գա-լիս այդ հարցերի շուրջը: Բայց նրանցից միջ բոլորն են այդ բանն անում բավականաչափ լրջորեն և խոր կերպով: Հաճախ կարելի չէ հանդիպել այնպիսի թղթակցությունների, վորոնք հազորդում են, թե այսինչ բրիգադան կամ ողակը լավ է աշ-խատում, իսկ մյուս բրիգադաները կամ ողակները հետ են մը-նում: Բայց սակավ կհանդիպեք այնպիսի թղթակցությունների, վորոնք պատմում են, թե ինչպես է ձեռք բերված այս կամ այն հաջողությունը: Չե՞ վոր յուրաքանչյուր նվաճման հետևում կանոնաձև են մարդիկ, վորոնք աշխատանքի պրոցեսում փորձ են կուտակում: Դաստիարակվում են կոլխոզային արտադրության հիմնալի կազմակերպիչներ ու առաջավորներ: Հարկավոր է ա-վելի շատ դրել նրանց մասին, աշխատանքի նրանց յեղանակների մասին և դրանով իսկ դաստիարակել, առաջ քաշել հետ մնացող-ներին:

Պատի թերթերում վոչ սակավ են հանդիպում այնպիսի թղթ-թակցություններ, վորոնք քննադատում են վատ աշխատող բրի-գադային, ողակին, ֆերմային: Զգալիորեն ավելի սակավ են հանդիպում այնպիսի թղթակցություններ, վորոնք յերևան են

բերում այն պատճառները, վոր հասցրել են նրանց հետ մնալուն։
Խմբադրական կոլեգիաները պետք է հաշվի առնեն, վոր
թերթը պետք է մի՛չ միայն քննադատի թերթաթղթուհիները, այլև
ցույց տա, թե ինչպես կարելի չէ դրանք վերացնել։

Գյուղատնտեսական արտելի կանոնադրութեան մեջ պարզ ու
հասկանալի չարադրված են կոլխոզային դործունեութեան կարև-
վորագույն հիմքերը։ Կանոնադրութեանը գույակցում է կոլխոզ-
ներին հանրային և անձնական շահերը, նշում է կոլխոզային
կարգերի հետագա ամրապնդման ու զարգացման ուղիները։ Կա-
նոնադրութեանը խտորեն պահպանելը— կարևորագույն պայման
է կոլխոզներում ունենոր և կուլտուրական կյանքի լիակատար
ծաղկմանը հասնելու համար։

Կոլխոզային պատի թերթի և դյուլթիլթակիցներին խնդիրն է՝
հասնել դյուլթատնտեսական արտելի կանոնադրութեան պահպան-
մանը։ Նրա մեջ, որինտի, ասված է, վոր տնտեսական կարևորա-
գույն հարցերը պետք է լուծվեն կոլխոզներին ընդհանուր ժո-
ղովի կողմից, վորին պահանջվում է կոլխոզներին տնտեսա-
կան մասի ներկայութեանը, իսկ արտելի վարչութեան ու նախա-
դահի ընտրութեանը, ինչպես նաև վորոչ ալ կարևորագույն
հարցերի լուծման ժամանակ— արտելի անդամների յերկու յեր-
րորդ մասի ներկայութեանը։ Սակայն մի՛չ բոլոր կոլխոզներումն
է կատարվում կանոնադրութեան այս կետը։ Վորոչ տեղերում
վարչութեան անդամները վարչարարութեան են անում, արտելի
գույքը տնտեսում են այնպես, ինչպես իրենց խելքին փչում է,
մոռանալով, վոր ընդհանուր ժողովը կոլխոզի կառավարման
բարձրագույն որդանն է։

Արտելի բոլոր անդամների ակտիվ մասնակցութեանը կոլեկ-
տիվ տնտեսութեան կառավարման դործում՝ կոլխոզներին կո-
մունիստական վողով դատարարակելու հզոր միջոցն է։ Ուստի,
կոլխոզային պատի թերթերը պետք է հասնեն կոլխոզային դեմո-
կրատիայի ծախմանը, դեմոկրատիայի, վորին պահպանն է
կանոնադրութեանը և կանոնադրութեանը։

Կանոնադրութեանը, ինչպես արդեն ասացինք վերևում,
գույակցում է կոլխոզներին հանրային և անձնական շահերը։
Այժմ, յերբ կոլխոզներն ամրապնդվել են, կոլխոզներին անձ-
նական տնտեսութեանը պետք է կրի ավելի ու ավելի նեղ-ոսան-
դակ բնույթ, իսկ հանրային տնտեսութեանը պետք է ամրապնդ-

վի և աճի, վորպես հիմնականը։ Կոլխոզային պատի թերթերը և
դյուլթիլթակիցները պետք է պայքարեն կոլխոզի հանրային տն-
տեսութեան ընդարձակման ու ամրապնդման համար, ազդուե-
նուների պահպանման, սոցիալիստիկ պրակտիկան լայնորեն ոգ-
տադործելու և տարածելու համար։ Յերբմն պատահում է, վոր
դոմադրի դպրի մասը ծախսվում է տնամերձ հողամասերի պա-
քարացման համար, իսկ կոլխոզային դաշտերում դոմադրի պա-
կաս է դրացվում։ Թերթը պետք է դառնա պարարտանյութերի
հավաքման և դրանք կոլխոզի դաշտը փոխադրելու դործի բույն-
վիկյան կազմակերպողը, պետք է հասնի այն բանին, վոր պարա-
տանյութերը ճիշտ կերպով պահվեն և ոգտադործվեն։ Լավ կլինի
պատի թերթում տպագրել մի քանի հողվածներ, վորոնք պար-
զարանեն առավել կարևոր աղբոծեռնարկումները։ Գյուղատնտեսի,
ուսուցչի ողնութեամբ կարելի չէ հաշվել, թե բերքն ի՞նչ չափով
են ավելացնում ճյուղապահպանումը, սերմացվի դոմաք, քաղ-
հանը և այլն, թե այդ ավելացումն ի՞նչպես և աղղում աշխուրի
արժեքի բարձրացման վրա։

Անասնապահական սպրանքային ֆերմաների ստեղծումն ու
նրանց աշխատանքի բարելավումը, դոմերի, անոնների շինարա-
ցութեանը, կոլխոզային այգեդործութեան, մեղվաբուծութեան և
արտելային տնտեսութեան այլ ճյուղերի կազմակերպումը— այս
բոլորը և շատ այլ հարցեր կարող են բարձրացվել պատի թերթի
կողմից, վորը հնովում է կոլխոզային առաջավոր ակտիվի վրա։

Տեղական կոլխոզային կյանքից վերցված վառատերով ու թը-
վերով, թերթը պետք է համոզի կոլխոզներին, վոր նրանց
անձնական բարեկեցութեան, նրանց ունենոր կյանքի հիմքն անխո-
լիորեն կապված է հանրային, կոլխոզային տնտեսութեան հետ։

Կոլխոզային մամուլն իր ամբողջ յեռանդը պետք է ուղղի
հանրային տնտեսութեան զարգացման, աշխատանքային կարգա-
պահութեան ամրապնդման, նպատակին։ Ահրաժեշտ է, վոր նա
ժամանակին հասպանդի առանձին անդիտակից կոլխոզներին
փորձերի մասին՝ ունապնդելու իրենց անձնական տնտեսութեանը,
ի վնաս հանրային տնտեսութեան։ Պետք է մճառականորեն քննա-
դատել նրանց, ովքեր քողարկվելով կոլխոզներին անվան տակ,
խախտում են դյուլթատնտեսական արտելի կանոնադրութեանը,

պահում են սահմանափակ նորմաները դերադանցող քանակութեամբ անասուններ, անփութ են վերաբերվում դեպի հանրային կոլխոզային բաղիքը, խախտում են աշխատանքային կարգապահութիւնը:

«Վարկոյոլ» պատի թերթը (Սումսկի մարզի Բելոպոլսկի շրջանի «Չերվոնա Ուկրաինա» դուդաւորտեսական արտել) արժանի հեղինակութիւն է վայելում կոլխոզնիկներին մեջ: Այդ թերթը համարից—համար ցույց է տալիս, թե ինչ է բերում ագնի աշխատանքը կոլխոզում: Յմբադրական կոլեկտիւն հրատարակել էր առաջավոր կոլխոզնիկներին ցուցակը և մատնանշել, թե նրանցից յուրաքանչյուրը վո՞րքան կտանա իր վատակած աշխուրհի դիմաց: Թերթը նաև հաշվել էր, թե կոլխոզը վո՞րքան է կորցրել այն մարդկանց պատճառով, վորոնք իրենց անձնական չահերը բարձր են դասում հանրայինից: Այդ նյութը տպագրվեց պատի թերթում և մեծ ապավորութիւն դործեց կոլխոզնիկներին վրա:

Մարտի 8-ի անվան դուդաւորտեսական արտելում (Յարկովի մարզի Լոդովսկի շրջան) տեղի յե ունեցել այսպիսի մի դեպք: Արտելի անդամներից մեկը հրաժարվել էր կոլխոզային աշխատանքից: Այդ մասին դրեց պատի թերթը: Վորոչ ժամանակից հետո այդ կոլխոզնիկը մի նամակով դիմեց թերթին: Նա դրում էր.

«Մեր թերթը սուր կերպով քննադատում է վատ դործերի համար և խրախուսում է լավ դործերը: Ահա, որինակ, ինձ ևս մի անգամ պատի թերթում քննադատեցին այն բանի համար, վոր յես հրաժարվել եյի պարան հյուսել կոլխոզի համար: Ինձ համար չառ ամոթալի յեր, յերբ յես պատի թերթում տեսա մի կարեկատուրա, վորն ինձ էր վերաբերում, իսկ նրա տակը դրված էր— «Նա չի ուղում ողեսը կոլխոզին»: Մտածեցի— ի՞նչ բարկանամ, թերթը ճիշտ է գրել: Յես վճռեցի ձեռնամուխ լինել դործի, սկսեցի աշխատել վորքան կարելի յե ավելի լավ:

Կոլխոզում յես աշխատում եմ վաղուց: Ինձ համարում են պարան հյուսելու մասնագետ, բայց առաջ վոչ վոր և վոչ մի անգամ ինձ չէր դովաբանել իմ աշխատանքի համար: Մի անգամ մտնում եմ ակումբ, տեսնում եմ կախված է պատի թերթի նոր համարը: Մտեցա, աչքի անցկացրի առաջին

սյունը և կարդացի,— դրված էր իմ մասին, վոր թեև արդեն ծեր մարդ եմ, բայց աշխատանքին ձեռնամուխ եմ յեղել յերիտասարդի՞ պես: Գրված էր, թե նա 150 մետրի փոխարեն որական հյուսում է 250 մետր պարան:

Դա ինձ չառ ուրախացրեց: Այդ արմատից յես ունեմ մեկ իղծ— քանի ուժերս ներում են, աշխատել ավելի՛ լավ: Վերջերս պատի թերթի ոգնութեամբ ինձ բարձրացրին պատվաւ կարմիր տախտակին, վորպես կոլխոզի առաջավոր»:

Կարելի յե բերել բաղմամբի՞ ուրինակներ, թե պատի թերթին ինչպես են բարոյական մեծ ազդեցութիւն դործում իրենց բնութեցողի վրա, ինչպես են նրան ոգնում իր գիտակցութեան միջից վերացնելու կապիտալիզմի մնացուկները:

«Կոլոս» ամենօրյա պատի թերթի խմբադրական կոլեկտիւն աշխատանքի պրակտիկայում (Սումսկի մարզի Շոստկինսկի շրջանի Բոդզանովկա գյուղի կոլխոզ) յեղել է, որինակ, այսպիսի մի դեպք: Մի կոլխոզնիկ կոլխոզային բանջարանոցի պահաստարանից իր տունն էր տարել սանդուխքը: Կոլխոզնիկուհիները դալիս են կարծողելը ջոկելու և 50 րոպե կորցնում են սանդուխքը փնտռելու համար:

—Ասացե՛ք, ինչդեմ, ի՞նչ դժբախտութիւն է—կորցնել 50 րոպե,— կասեն վոմանք: Իսկ պատի թերթը ճիշտ գնահատեց այդ վատտի կարեւորութիւնը: Այդ 50 րոպեն բաղմապատկելով պարագ կանգնած կոլխոզնիկներին թվի վրա, նա ցույց ավեց, թե դուդաւորտեսական արտելից վո՞րքան ժամանակ է խել անփութ կոլխոզնիկը: Այսպես հմտորեն թերթը կոլխոզնիկներին դատաւարակում է դեպի կոլեկտիւ աշխատանքը սիրալիր վերաբերմունքի վուզով:

Ստորին մամուլը չափազանց քիչ ուշադրութիւն է նվիրում կրօնական նախադաշարմունքների դեմ պայքարելուն: Մինչդեռ դրանք կապիտալիզմի առավել արմատացած և կենսունակ մնացուկներն են մարդկանց գիտակցութեան մեջ: Դասակարգային թշնամու մնացորդներն ամեն կերպ վործում են մարդկանց կրոնական արամադրութիւններն ոգտագործել աշխատավորների դեմ, ոոցիալիզմի դեմ մղվող պայքարում: Թե՛ աշխատանքի որերին նրանք վործում են կոլխոզնիկներին դրողեսել կրոնական տոներով: Դրա հետեանքով կոլխոզները նյութական վնաս են կրում: Յմբադրական կորեկտիւի համար դժվար չէ հաշվել, թե կոլխոզի վրա ի՞նչ են նստում տոնական պրոդուկտները, ցույց տալ,

Թե այդ տոներն ժամանակ ինչպես են զբաղանքները լցնում տեր-տերները: Յեւ միայն ա՛յդ չե կրոնի պատճառած չարիքը: Կրո-նական մեղսակցները նվաստացնում են խորհրդային մարդու ար-ժանապատվությունը, նրա մեջ դաստիարակում են պատմիւ-թյուն, կամադրություն, խանդարում են ստեղծագործական յե-ռանդի ու նախաձեռնության ծավալմանը, բխցնում են քաղա-քական գղատությունը և ատելությունը դասակարգային թըշ-նամիներն և կատամար, հարմար իրադրություն են ստեղծում թշնամական տարբերի ստոր գործունեյության համար:

Պատի թերթերը պետք է իրենց արժանի տեղը զբաղեն մարտնչող հակակրոնական պրոպագանդայի ընդհանուր սխոտմի մեջ:

Պատի թերթի խմբիկը պետք է մեծ ոգնություն ցույց տա Մարտնչող անաստվածների միության տեղական կազմակերպու-թյուններին, սերտ կապ հաստատելով նրանց հետ, պարբերաբար թղթակցություններ տպագրելով հակակրոնական թեմաների վե-րաբերյալ:

Կույբիշի քաղաքի նախկին 61-րդ ընտրական տեղամասում 1938 թվի գեկտեմբերից սկսած լույս է տեսնում տնային տնտե-սուհիների պատի թերթը: Այդ թերթը կոչվում է «Անաստվածը կենցաղում»: Կլին-ակտիվիստները կուլտուրական մեծ գործ են կատարում: Պատի թերթը մեծ հեղինակութուն է վայելում իր ընթերցողների մեջ: Նրանցից շատերին նա ոգնել է խղել կապերը կրոնից:

«Անաստվածը կենցաղում» թերթի տպագրած թղթակցու-թյունները հազեցած են առօրյա ճշմարտությամբ, զրանք պարզ ու անկեղծ խոսքեր են կրոնի միասակարության մասին, յեկեղե-ցականների ստոր գործունեյության մասին և գործում են մեծ տպավորություն: Այդ թերթի ուժը հինց նրանումն է, վոր նա հակակրոնական պրոպագանդա յե մղում վոչ թե ընդհանուր, վե-րացական դատողություններով, այլ խակական փաստերով ու որի-նակներով:

Կենսաթուղակառու ընկ. Չուլնիկովյան իր թղթակցության մեջ պատմել էր հին ժամանակ տեղի ունեցած աշպխտի մի դեպ-քի մասին: Մի բանվորի բնակարանում բոլշևիկները ընդհա-տակյա կազմակերպությունը ղենք էր պահել: Այդ բանվորի մայրը գնում է տերտերի մոտ խոստովանելու և նրան պատմում է ղենքի մասին: Տերտերը շտապում է այդ լուրը հաղորդել ժան-

դարմներին: Բանվորը ձերբակալվում է, ղենքը խլվում է: Ընկ. Չուլնիկովյանի այս պարզ թղթակցությունը վառ կերպով ցույց է տալիս հողեւորականության պրոպագանդական, լրտեսական գործունեյությունը:

«Անաստվածը կենցաղում» պատի թերթը տնային տնտեսու-հիներից ստանում է զանազան հարցեր— թե ինչպե՞ս է առաջ յեկել մկրտության ծեսը, ինչո՞ւ յեն կուլիչներ թխում, հար-ցեր՝ կրոնական տոների մասին: Այդ բոլոր հարցերին խմբիկը թերթում տալիս է պարզ, հասկանալի պատասխաններ:

Պատի թերթերի խմբիկները պետք է հետեւեն, թե ինչպես են հակակրոնական պրոպագանդա մղում ակումբը, խրճիթ-ըն-թերցարանը և այլ կուլտուր-լուսավորական հիմնարկները, պետք է նրանց ոգնեն այդ աշխատանքում: Կենդանի թղթակցությունը տեղի ունեցած հաղող դասախոսության կամ գրույցի մասին, կողմի հաջորդ հակակրոնական դասախոսությանը ներգրավել նորանոր ունկնդիրների: Թերթը կարո՞ղ է և պե՞տք է հանդես գա վորպես հակակրոնական թանգարաններ, եքսկուրսիաների կազմակերպման նախաձեռնող, գիտական ղեկուցումների կազմա-կերպման նախաձեռնող և այլն:

Պատի թերթերը և բանդյուղթղթակիցները պետք է աշխուրջ հետեւեն յեկեղեցականների, աղանդավորականների գործունեյու-թյանը, վորպեսզի կարողանան ժամանակին մերկացնել նրանց վրտնձգություններն ու պրոպագանդան: Պատի թերթում պետք է ցույց տալ, թե ինչպե՞ս են յեկեղեցին ոգտագործում ժողովրդի ստոր թշնամիները, կապիտալիստական պետությանների դո-ժակալները՝ աշխատավորության դեմ, Սոցիալիզմի յերկրի դեմ մղվող իրենց պայքարում:

Մեծ է պատի թերթի դերը կրոնական ծեսերի, անոտիապաշ-տության և այլնի դեմ մղվող պայքարում: Ուսուցչի, բժշկի, մանկաբարձուհու, դուղատնտեսի կարճ, տեղական փաստերի վրա հիմնված հողվածը կարող է այն աշխատավորներին, վորոնք դեռ չեն հրաժարվել կրոնական նախապաշարմունքներից,— ոգ-նել ավելի արագորեն ազատվելու այդ հողեւոր գերությունից և վերջ ղենելու անոտիապաշտությանն ու կրոնին:

Հակակրոնական գործունեյության հետաքրքիր, դրական փորձի ցուցադրումը, Մարտնչող անաստվածների միության թույլ աշխատող բջիջի քննադատությունը պատի թերթի լուրջ խնդիրներից մեկն է:

ԱՐԹՈՒՆ ՊԱՀՊԱՆԵԼ ՅԵՎ ԱՄՐԱՊՆԴԵԼ ՍՈՅԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ

Պատի թերթերը և բանդուղթդթակիցները հատուկ ուշադրություն պետք է նվիրեն հանրային, սոցիալիստական սեփականության պահպանմանն ու ամրապնդմանը: Կոլխոզային հողերի շռայլմանը, պետական և կոլխոզային բարիքի փչացմանն ու հախճալմանը— այդ հանցադործություններին հաճախ է դիմում թշնամին, մեր յերկրին վնաս հասցնելու իր նողկալի ձեռնարկներին մեջ:

Որոհողային Միություն տնտեսական հիմքն է հանդիսանում տնտեսության սոցիալիստական սխառեմը և արտադրության գործիքների ու միջոցների սոցիալիստական սեփականությունը: Ստալինյան Սահմանադրության 131-րդ հոդվածի մեջ ասվում է, «վոր սոցիալիստական սեփականությունը խորհրդային կարգերի սրբազան ու անձեռնմխելի հիմքն է, հայրենիքի հարստության ու հզորության աղբյուրը, բոլոր աշխատավորների ունեւոր և կուլտուրական կյանքի աղբյուրը: «Հանրային, սոցիալիստական սեփականության վրա ձեռք բարձրացնող անձինք ժողովրդի թշնամիներ են»: Ուստի, ԽՍՀՄ յուրաքանչյուր քաղաքացու պարտականությունն է— արթուն պահպանել և ամեն կերպ ամրապնդել սոցիալիստական սեփականությունը:

Պատի թերթերը, վորոնք աշխատավորների կոմունիստական դաստիարակության դեմքն են հանդիսանում, պետք է կոնկրետ որինակներով ու փաստերով աշխատավորներին պարզաբանեն հանրային, սոցիալիստական սեփականության դերը, պետք է բանվորներին, կոլխոզիկներին, ինտելիգենցիային դաստիարակեն դեպի ժողովրդական բարեքը հողատար, սիրալիր վերաբերմունքի վոգով, պետք է նրանց բացատրեն, վոր անհրաժեշտ է սոցիալիստական սեփականությունը պահպանել աչքի լույսի պես:

Պետք է որը-որին պայքար մղել անտնտեսավարության ու շռայլության դեմ, վորոնք հսկայական վնաս են հասցնում մեր քնդհանուր գործին: Արտադրական պատի թերթերը պետք է վճռականորեն հանդես գան սարքավորման, հումքի, կիսաֆաբրիկատների նկատմամբ բարբարոս վերաբերմունքի դեմ: Շատ դործարաններում ու ֆաբրիկաներում կխուլած են դունավոր մետաղի, պողպատի տաշվածք ու այլ մնացուկներ և այլն: Պետական այդ թանկարժեք բարիքը փչանում, կորչում է անտեղի: Նա, ով դադարահներն ու մեքենաները պահում է կեղտոտ վիճակում, ով դրանք թողնում է չյուղված ու չմաքված վիճակում, նա կարճացնում է դրանց կյանքը: Վատ տեղավորված հումքը, կիսաֆաբրիկատները, իսկ յերբեմն նաև պատրաստի արտադրանքը վոտքի տակ փչանում է, հախճալվում: Պատի թերթերը պետք է խիստ պայքար մղեն այդպիսի անտնտեսավարության դեմ: Նրանք պետք է աշխատավորներին բացատրեն, վոր պահպանված յուրաքանչյուր պտուտակը ծառայում է Որոհողային Միության բոլոր աշխատավորների ոգտին, վոր հանրային սեփականության պահպանումը մեր յերկրում կոմունիզմի կառուցման պատմական խնդրի կատարման կարեւորագույն պայմաններից մեկն է հանդիսանում:

Ռյազանի մարզի Մոժարսկի ՄՏ կայանի «Ստախանովեց» պատի թերթը խիստ կերպով հանդես է գալիս դեպի մեքենաներն ու գյուղատնտեսական ինվենտարն անտնտեսավար, անփութ վերաբերմունքի դեմ:

«Ընկեր Ստալինը,— գրում է թերթը,— հարվածային կոլխոզիկների համամիութենական առաջին համագումարում հատուկ ուշադրություն նվիրեց մեքենաների նկատմամբ հողատար վերաբերմունքի անհրաժեշտությանը, մինչդեռ մեր մեքենա-տրակտորային կայանն այդ ցուցումները կատարում է անբավարար չափով:

Որերս ՄՏԿ-ում ստացվեցին 6 հատ Ու—2 մարկայի տրակտոր, վորոնցից յերկուսը փոխադրված են ՄՏԿ-ի պարկը, բայց չեն հավաքվել և մնացել են ձյան տակ, իսկ 4 տրակտորը մինչև այժմ ել մնում են կայարանում, բաց յերկնքի տակ: Նույնպիսի վիճակումն է գտնվում նաև շորոգված գութանների մի մասը:

Ժամանակն է վերջապես, վոր ավագ մեխանիկը (թեր-

Թում մատնանշված և նրա անունը) հասկանա, վոր դեպի մեքենաները պետք է վերաբերվել խնամքով և դրանք պահել լավ չենքերում, այլ վոչ թե ձյան մեջ ու բաց յերկնքի տակ»:

Կոլխոզային պատի թերթերը և գյուղթղթակիցները պետք է հասնեն հանրային գույքի զգաստ պահպանմանը համաշխարհային ու փչացումից:

Հրդեհները, հատկապես գյուղերում, մեծ վնաս են հասցնում պետությունը, կոլխոզներին, առանձին քաղաքացիներին: Մինչդեռ մի շարք տեղերում հակահրդեհային միջոցառումներին նվիրվում է ծայրահեղորեն անբավարար ուշադրություն: Ջրամբարները և դեպի ջրամբարները տանող ճանապարհները յերբեմն անմխիթար վիճակում են դրնում: Հրդեհ է բռնկել բայց կրակը հանգցնելու հնարավորություն չկա: Հրդեհ մեքենաները չունեն նասոսներ, սայլակների անխնայ չորացել են, դժբախտաբար այսպիսի պատկերի կարելի չէ հանդիպել առանձին կոլխոզներում:

Հրդեհները հատկապես վտանգավոր են բերքահավաքի ժամանակ, քանի վոր այդ պահին սովորաբար չոր յեղանակներ են լինում: Անհոգություն, թափթիվածություն հետևանքով կրակը կարող է վոչնչացնել բերքը, Ֆերման, ախոռը և դրանով իսկ մեծ վնաս հասցնել հանրային տնտեսությունը:

Պատի թերթերը պետք է հասնեն այն բանին, վոր ձեռնարկություններում ու կոլխոզներում որինակելի հիմքերի վրա դրված լինի հակահրդեհային դործը, պետք է քննադատեն անփութ ու անհոգ ղեկավարներին, վորոնք վատ են հոգ տանում ժողովրդական բարիքը պահպանելու մասին:

Պատի թերթերը և բանգյուղթղթակիցները պետք է հարգանքով չընկալեն այն բանվորներին, կոլխոզիկներին, խորհրդային խնտելիներին, վորոնք չնայելով վտանգին, կործանումից փրկում են պետական, հանրային բարիքը: Մեր թերթերը հաղորդում են վոչ քիչ թվով այնպիսի դեպքեր, յերբ պահակը չի հեռանում իր պոստից, թեև նրա տունը բռնված է բոցով: Հովիվները, չորանները, չնայելով մահացու վտանգին, պահպանում են կոլխոզային ու պետական հողը բուքի ժամանակ: Վտանգի յենթարկելով իրենց կյանքը, մարդիկ նետվում են վառվող ախոռը, վորպեսզի այնտեղից դուրս բերեն ձիերին:

Այդպիսի մարդիկ կան ամենուրեք, այդպիսի հերոսներ կան յուրաքանչյուր կոլխոզում, յուրաքանչյուր ձեռնարկությունում: Դրանց մասին հարկավոր է դրել, դրանց հարկավոր է չընկալուել փառքի պոստով: Այսպիսի փաստերով պատի թերթերը պետք է աշխատավորներին մեջ դաստիարակեն նվիրվածություն դեպի հայրենիքը, հերոսություն, խնամք, հոգատար վերաբերմունք դեպի հանրային բարիքը, վորպես սոցիալիստական պետության անխախտ հիմք:

Յուրաքանչյուր ուր մեղ համար բերում է հանրային բարիքի նկատմամբ սիրալիր, հոգատար վերաբերմունքի ամենավառ որինակներ: Մեր կյանքը լի չէ խորհրդային քաղաքացիների հիանալի արարքներով, վորոնց նպատակն է բազմապատկել հայրենիքի հարստությունները, ամրապնդել նրա հոգրությունն ու փառքը: Բայց յերբեմն լինում են դեպքեր, յերբ մարդիկ տեսնելով, վոր պետական, կոլխոզային բարիքը փչանում, կորչում է, անտարբեր անցնում են այդ յերեւոյթի կողքով: Այսպիսի փաստերն ի հարկե բնորոշ չեն մեր իրականությունը համար: Այնուամենայնիվ չի կարելի չխոսել նման հակասարակական արարքների մասին, վորոնք բացատրվում են նրանով, վոր մարդկանց մի մասի գիտակցության մեջ դեռ ապրում են կապիտալիզմի մնացուկները: Պատի թերթերը և բանգյուղթղթակիցները պետք է որինակներով ու փաստերով ցույց տան աշխատավորներին, վոր սոցիալիստական սեփականության պահպանումը նրանց հարազատ գործն է, վոր նրանցից յուրաքանչյուրի բարեկեցությունը կախված է պետական, հանրային բարիքի պահպանումից ու բազմապատկումից:

Միևնույն ժամանակ մամուլը և բանգյուղթղթակիցները պետք է համարձակորեն ու վճռականորեն մերկացնեն հանրային, սոցիալիստական սեփականությունը համաշխարհային, պետք է հասնեն այն բանին, վոր նրանք խիստ պատասխանատվության յենթարկվեն վորպես ժողովրդի ամենամիտերիմ թշնամիներ:

ՀԱՆՈՒՆ ԿՈՒԼՏՈՒՐԱԿԱՆ ՀԵՂԱՓՈԽՈՒ- ԹՅԱՆ ՆՈՐԱՆՈՐ ՀԱԶՈՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ

Սոցիալիզմի հաղթանակների հետևանքով արժատապես փոխ-
վել է մեր յերկրի եկոնոմիկան: Ընդմիջտ փոփոխված է մար-
դու շահագործումը մարդու կողմից: Աշխատավոր մասսաները
նՄՀՄ-ում ապրում են յերջանիկ, ունենոր կյանքով, աշխատում
են իրենց համար, իրենց սոցիալիստական հայրենիքի համար:
Ստալինյան հնգամյակներին կենսադործումը մեր արդյունաբե-
րությունն ու զուգադասարարությունը գինեց առաջնակարգ տեխ-
նիկայով: «Մեղանում ստեղծված են այնքան նախադրյալներ,
այնքան հնարավորություններ մեր հասարակության հետագա
վերելքի ու լիակատար ծաղկման համար, վոր այժմ գլխավորը
մեզանում կոմունիստականորեն-գիտակցական վերաբերմունքն է
դեպի իր աշխատանքը և, հատկապես, խորհրդային ինտելիգեն-
ցիայի աճած կադրերի զաղափարական դաստիարակման ուղղու-
թյամբ կատարվող մեր բոլշևիկյան աշխատանքի հաջողությու-
նը»: (Մոլոտով. զեկուցում Համի(բ)Կ 18-րդ համադումա-
րում):

Մեր եկոնոմիկայի մեջ կատարված խոչորադույն, արժա-
տական փոփոխությունները, մեր յերկրի սոցիալիստական վե-
րափոխությունը, փոփոխել են նաև հենց մարդկանց, նոր, սո-
ցիալիստական հասարակարգը ստեղծողներին: Փոխվում է գի-
տակցությունը, վերաբերմունքը դեպի աշխատանքը, մշակվում
են նոր հայացքներ, ստեղծվում է նոր, կոմունիստական կենցաղ,
մշակվում է նոր բնավորություն, Սոցիալիզմի յերկրի ա-
դատ քաղաքացու բնավորությունը, քաղաքացու, վորը լի յե
պատասխանատվության զգացմունքով իր պետության հանդեպ,
ազատադրված է հնի սովորույթներից ու մնացուկներից:

Կոմունիստական գիտակցականության աճումը, կուլտուրական
հեղափոխության հաջողություններն իրենց հերթին առաջացնում

են մեր հայրենիքի տնտեսական զարգացումը, նպաստում են
աշխատանքի արտադրողականության հետագա բարձրացմանը,
ուստի, պատի թերթերը և բանդյուդթղթակիցները պետք է աշ-
խատավորներին ոգնեն սոցիալիստական կուլտուրայի հետագա
ծաղկման, նոր, խորհրդային կենցաղի ամրապնդման, նոր մար-
դու— կոմունիստական հասարակության դիտակից կառուցողի
գաստիարակման համար մղվող նրանց պայքարում:

Մեծ են մեր հաղթանակները կուլտուրական ճակատում:
Դաստիարակված են խորհրդային ինտելիգենցիայի հիանալի
կադրեր, ինտելիգենցիայի, վորի բանակը կազմում է ավելի
քան 9 և կես միլիոն մարդ: Յերրորդ հնգամյակում պետք է
իրականացվի ընդհանուր միջնակարգ ուսուցումը՝ քաղաքում և
պետք է ավարտվի ընդհանուր յոթնամյա ուսուցումը՝ գյու-
ղում: Աճում է գիտական հաստատությունները, թատրոնների,
սկիւմբների, դրադարանների, ընթերցարանների, կուլտուրայի
տների ցանցը:

Բայց կուլտուրական ճակատում ձեռք բերված այս վիթ-
խարի հաջողությունները չպետք է տանեն դեպի ինքնահանդու-
տացում: «Կուլտուրայի բնազավառում սոցիալիզմի վերջնական
հաղթանակի մասին խոսելը դեռ վաղ է: Դրա հետ է կապված
այն փաստը, վոր մեղանում դեռ այնքա՞ն չատ աշխատանք կա
կատարելու մարդկանց գիտակցության միջից կապիտալիզմի
մնացուկները վերացնելու ուղղությամբ: Դրանք կարելի յե հա-
ջողությամբ վերացնել միայն սոցիալիստական կուլտուրայի
բայն վերելքի միջոցով: Բայց դրա փոխարեն, իսկական սոցիա-
լիստական կուլտուրայի ուղղությամբ կատարվող յուրաքան-
չյուր քայլ վոչ միայն տալիս է իր անհապաղ արդյունքները,
այլև նախադրյալներ է ստեղծում սոցիալիզմը կոմունիզմի վե-
րածելու համար»: (Մոլոտով):

Պատի թերթերի խմբկոնքերը և բանդյուդթղթակիցները պետք
է մշտապես հետաքրքրվեն, թե ինչպես է կատարվում կուլտուր-
քաղաքական աշխատանքը, պետք է հասնեն նրա ամեն կերպ
ծավալմանը: Ակումբների, դրադարանների, դպրոցների, խմ-
բակների դործունեյությունը պետք է սխտեմատիկաբար լու-
սաբանվի պատի թերթում: Տպադրելով համապատասխան թըղ-
թակցություններ, պատի թերթը կոգնի ընթերցողի մեջ հետա-

Քրեքրություն առաջացնել ղեպի լայլ գերքը, թատերական բե-
մադրությունը, կինոնկարը:

Կուրսի մարդի Շերեկինսկի չըջանի «Պարտիզան» կոլխոզի
«Վպեբյոդ» ամենուրյա պատի թերթը հանդիսացավ 400 տեղա-
նոց ախոմբի կառուցման նախաձեռնողը: Ստալինգրադի մարդի
Նովո-Սեննսկի չըջանի Գորկու անվան կոլխոզի «Գոլոս սոս-
խանովցա» պատի թերթը հասավ այն բանին, վոր ռադիոֆի-
կացիայի յենթարկվեց և կահավորվեց կոլխոզի կարմիր ան-
կյունը:

Լ. Մ. Կալանովիչի անվան «Շարիկովոդչիպնիկ» գործարանի
պատի թերթերն արծարծում են մի շարք ամենահետաքրքիր
հարցեր: Այսպես որինակ, «Ավտոմատչիկ» ամենուրյա պատի
թերթը սխտեմատիկաբար սպազբում է «Նոր դրքեր» բաժինը,
վորի մեջ պատմում է զբաղովայնի նորությունների մասին:
Համարներից մեկում նա հաղորդում էր, որինակ, վոր Մոսկ-
վայում բացվել է ցուցահանդես՝ նախկին «Ասք Իզորի զնդի
մասին» հին-ռուսական հանձարեղ եպոսին:

Նույն այդ գործարանի «Սիդնալ» թերթը սլաքարում է ար-
տադրության հրամանատարների և շարքային բանվորների կուլ-
տուր-տեխնիկական մակարդակը բարձրացնելու համար:

Այսպես որինակ, համարներից մեկում նա պատմում էր
նորոգման-մեխանիկական ցեխի ստախանովական խառատ ընկ.
Ա. Ֆ. Ֆոմիչևի մասին: Նրան հանձնարարվել էր բարդ սե-
սլարատորների պատրաստումը: Այդ աշխատանքն ընկ. Ֆոմիչևն
անցյալում առիթ չեր ունեցել կատարելու: Այնուամենայնիվ
նա առաջին իսկ ոլը լավ յուրացրեց աշխատանքը և պատրաս-
տեց 250 սեպարատոր: «Այդպիսի արտադրանք ցելում ղեղ
վոչ վոք չեր տվել» — դրում է թերթը: Այնուհետև ընկ. Ֆո-
միչևը համում է նոր նվաճման, պատրաստելով արդեն 280
սեպարատոր:

Դրա կողքին ստադրված է մի այլ թղթակցություն՝ «Ուս-
ման ղերազանցիլը» վերնադրով: Այդ թղթակցության մեջ
դարձյալ պատմվում է ընկ. Ֆոմիչևի մասին:

«Ընկ. Ֆոմիչևի բնորոչ ղիծն է — անշղ ձգտումը ղեպի
աշխատանքի կուլտուրան, ղեպի ընդհանուր կուլտուրա:
Նա անընդհատ սովորում է, բարձրացնում է իր մտահորի-
զոնը: Սոցիալիստական աշխատանքի վարպետների դասըն-

թացներում, վոր նա ավարտեց այս տարի ղերազանց ղնա-
հատականով, ընկ. Ֆոմիչևը միանգամից հենց առաջ քաշ-
վեց լավագույններին շարքը և իր վրա ղրավեց ղասատունե-
րի ուշադրությունը:

Աչնանը նա ընդունվեց Ձերժինսկու անվան մեքենաչինա-
կան տեխնիկումը և այստեղ նույնպես տեղ ղրավեց լավա-
ղույն սովորողներին մեջ»:

Ինչպես յերևում է, առաջին և յերկրորդ թղթակցություն-
ներին միջև կա ամենասերտ կապ: Արտադրության մեջ ձեռք
բերված հաջողությունները հիմնվում են ղիտեխնիկների ամուր
հիմքի վրա, ղիտեխնիկներ, վոր ստախանովական ընկ. Ֆոմիչևն
ստացել է ղասընթացներում և տեխնիկումում սովորելու յա-
մանակ:

Պատի թերթերը պետք է իրենց ընթերցողներին ղաստիա-
րակեն կոմունիստական բարոյականության վոգով, նրանք
պետք է սլաքարեն նոր, խորհրդային կենցաղի համար: Վ. Ի.
Լենինը մատնանում էր, վոր «Կոմունիստական բարոյականու-
թյան հիմքում ընկած է սլաքարը կոմունիզմի ամրապնդման ու
ավարտման համար»: Ազնվորեն աշխատել ի բարոյություն
յերկրի, ողնել հետ մնացողներին, պահպանել սոցիալիստական
հանրակցության կանոնները, ազնվորեն, ճշմարտացի վերա-
բերվել ղեպի մեր խորհրդային մարդիկ, ատել սոցիալիզմի
թշնամիներին և անողոքաբար սլաքարել նրանց ղեմ, — այս
հատկությունները հատուկ են նոր, խորհրդային մարդուն:
Յուլությունը, խուլիզանությունը, կեղծավորությունը, վոչ
ընկերական վերաբերմունքը կանանց նկատմամբ, ալլաղի քա-
ղաքացիների նկատմամբ և նման հակահասարակական արարք-
ները կապիտալիզմի մնացուկներ են մարդկանց ղիտակցության
մեջ:

Դեռ կան անգիտակից, հետամնաց մարդիկ, վորոնք ար-
համարհանքով են վերաբերվում ղեպի ամուսնությունն ու ըն-
տանիքը, խուսափում են հայրական պարտականություններից:
Պատի թերթերը պետք է սլաքարեն կենցաղում յեղած այդպի-
սի ալլանդակ յերևույթների ղեմ, նրանք պետք է ամենուրյա
ղաստիարակչական աշխատանքով աշխատավորներին ողնեն վե-
րացնել հին, բուրժուական հասարակության մնացուկներն ի-
րենց ղիտակցության միջից:

ժխտմիտի մարդի Ուելսկի շրջանի Վորոշիլովի անվան կու-
խտղում լույս տեսնող «Ստախանովեց» թերթը սխառմատիկա-
րար լուսաբանում է կենցաղի հարցերը։ Թերթը ստեղծել է
մշտական բաժին— «Գյուղական դատարանում»։ Մի անգամ
դատարանը քաղաքացի Ռին տուգանել էր 10 ուռբով, այն բա-
նի համար, վոր նա իր աղջկան թույլ չէր տալիս դպրոց հա-
ճախել։ Պատի թերթը հրապարակեց ուսուցիչներին և կոլխուզ-
ներին հոգվածները, վորոնք դատապարտեցին Ռ-ին արարքը և
արժարժեցին մանուկներին դաստիարակության հետ կապված մի
շարք հարցեր։ Այդ դործի շուրջը ստեղծված հասարակական
կարծիքն ողնեց զգալիորեն բարելավելու դաստիարակչական ու
դպրոցային աշխատանքը։

«Պրիկորդների» պատի թերթի (նույն շրջանի Ուելսկի
արհեստագործական արտել) յուրաքանչյուր համարում կա հա-
տուկ բաժին ընտանիքի և կենցաղի մասին։ Այդ բաժնում սպա-
ղըրվում են այնպիսի թղթակցություններ, վորոնք սեղանի
փաստերի և օրինակների միջոցով ցույց են տալիս, թե ինչպես
է աճում աշխատավորներին կուլտուրական մակարդակը։

Պատի թերթում նյութեր են հրապարակվում հակալրոնա-
կան աշխատանքի մասին, հիդիենայի, բնակարանների մաքրու-
թյան մասին, ցույց է տրվում հարեցողության վնասակարու-
թյունը և այլն։

Պատի թերթը հարց բարձրացրեց կուլտուրական աշխա-
տանքն ուժեղացնելու մասին։ «Ահհրաժեստ և նշել,— դրում էր
թերթը,— վոր կոմյերիտական կազմակերպությունը և արտելի
վարչությունը չեն հետաքրքրվում աշխատավորների կենցա-
ղով, ինչպես հարկն է չեն զբաղվում կուլտուր-դաստիարակչա-
կան աշխատանքով»։

Թերթի նախաձեռնությամբ կազմակերպվեց բժշկի զրույցն
ալիոհոլի վնասակարության մասին, կազմակերպվեց մի հակա-
լրոնական դասախոսություն։ Արտելում աշխուժացավ կուլ-
տուր-լուսավորական աշխատանքը։

Կուլտուրական աշխատանքին զգալի ուշադրություն է նվի-
րում վազոնային յերկրորդ տեղամասի (Մոսկվայի մարզ, Լո-
սինոստրովսկի) «Ձա գլորովի վազոն» ամենօրյա պատի թեր-
թը։ Նա 1940 թվի սկզբին հանդես եկավ մի հոգվածով՝ յեն-
թաչեֆ դպրոցում պիոներական կուլվարների աշխատանքի մա-

սին։ Պատմելով կոմյերիտականների մասին, վորոնք մեծ ու-
հետաքրքիր աշխատանք են կատարում պիոներների մեջ, պատի
թերթը քննադատում է Զոկատավարներին, վորոնք անօրվթ են
վերաբերվում դեպի իրենց պարտականությունները, դպրոցին
չեն ուղնում պայքարելու դերադանց առաջադիմության և ամուր
կարգապահության համար։

Թերթը քննադատում է այն ղեկավարներին, վորոնք չեն
հեղում, թե ինչ է կատարվում բանվորների հանրակացարաննե-
րում։ Իսկ այնտեղ լինում են դեպքեր, յերբ հարբած մարդիկ
կոխվներ, տուր ու դմիոց են սարքում։ Պարետը և մասսավիկը
վոչ մի միջոց ձեռք չեն առնում հանրակացարանում կուլտուրա-
կան կյանքը կազմակերպելու համար։

«Ձա գլորովի վազոն» պատի թերթը ջերմորեն նշեց գրա-
դարանապետուհի Յե. Պ. Բերեստովայի տասնամյա աշխատան-
քը, մի աշխատողի, վորը շատ բան է արել բանվորների մեջ
տեխնիկական գիտելիքների պրոպագանդայի համար։ Ընկ. Բե-
րեստովան հեռախոսով և փոստի միջոցով ընթերցողներին հա-
ղորդում է օտացված նոր գրքերի մասին, ներգրավում է նոր
ընթերցողներ։

Վորպես թերթի հավելված, լույս է տեսնում «Վոչ թե
ունքին, այլ աչքին» վերնադրով թերթիկը։ Նրա մեջ կծու կեր-
պով ծաղրվում են հարեցողները, դործալիքները, անփույթ
մարդիկ։

Արվեստի դործերի կոմիտեյում (Մոսկվա) լույս տեսնող
«Ռաբոտնիկ իսկուսսով» (արվեստի աշխատող) պատի թերթի
խմբիկը նախաձեռնություն ցուցաբերեց, բարձրացնելով կոմու-
նիստ ծնողների կողմից մանուկների դաստիարակության հար-
ցը։

Պատի թերթի ակտիվիստներն այցելեցին մի շարք դպրոց-
ներ, վորտեղ սովորում են կոմիտեյի աշխատողների յերեխա-
ները։ Նրանք զրույցներ ունեցան մանկավարժների, դասարա-
նային ղեկավարների ու ծնողների հետ։ Դրա հետևանքով պա-
տի թերթն ստացավ շատ հետաքրքիր նյութ։ Հոգվածներից մե-
կում պատմվում է այնպիսի ծնողների մասին, վորոնք չեն
զբաղվում իրենց յերեխաների դաստիարակությամբ, նրանց չեն
ուղնում ուսման արդարիվում։ Ուստի, նրանց յերեխաներն ան-

կարդապահ են, փախչում են դատերից և հաճախ ստանում են վատ դնահատականներ:

Պատի թերթն այդ համարումն էլ հենց պատմեց այն ծնողների մասին, վորոնք մեծ ուշադրություն են նվիրում իրենց յերեխաների դաստիարակությանը, հետևում են նրանց վարքին և առաջադիմությանը՝ դպրոցում:

Պատի թերթի այդ նյութն առաջացրեց շատ արձագանքներ և քննության առնվեց կուսակցական ժողովում:

Աշխատավորության Ֆիդիկական զարգացման հարցերը պետք է զգալիորեն ավելի շատ տեղ դրավեն պատի թերթերի եջերում, քան դրավել են մինչև այժմ: Մեր յերկրում հսկայական ժողովրդականություն են վայելում ֆուտբոլը, դահուկային սպորտը, թեթև ատլետիկան, հրաձգային զործը: Սակայն խմբկոյնները յերբեմն հարկ չեն համարում նույնիսկ մի քանի տող նվիրել տեղի ունեցող մրցությանը, նկարագրել այդ մրցության մեջ հաղթողներին նվաճումները:

Պատի թերթերը կարող են շատ բան անել Ֆիդկուլտուրային շարժման հետագա զարգացման համար: Խմբկոյնները պետք է պատի թերթերում մասնակցության ներդրավեն Ֆիդկուլտուրայի հրահանգիչներին և սիրող-ֆիդկուլտուրիկներին, ավելի հաճախակի տպագրեն նրանց թղթակցությունները, հանդես դան փորպես դահուկային բաղաների, սպորտային հրապարակների կազմակերպման նախաձեռնողներ, ոժանդակեն մրցության զարգացմանը կոլեկտիվներին և առանձին ֆիդկուլտուրիկներին միջև: Այս ամբողջ աշխատանքն ունի խոշորագույն պաշտպանական նշանակություն:

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿԵԼ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՅՐԵՆԱ-ՍԻՐՈՒԹՅԱՆ ԶԳԱՑՄՈՒՆՔ

Մեր հայրենիքը դաստիարակել է հիանալի հայրենասերներ, վորոնք անձնվիրաբար պայքարում են սոցիալիզմի հետագա հաղթանակների համար: Հերոս-ողաչուները, տանկիստները, հրետանավորները, հեծելակները, հետևակայինները, վորոնք արիարար կատարում են կուսակցության ու կառավարության հատուկ առաջադրանքները, ստախանովականները, վորոնք ձեռք են բերում աշխատանքի բարձր արտադրողականություն, հարուստ բերք, նոր հիանալի կառուցումներ ստեղծողները— դրանք բոլորն իրենց զործերով փառաբանում են իրենց հայրենիքը, բազմապատկում են նրա հզորությունն ու հարստությունը:

Հայրենիքի նկատմամբ անձնազոհ սիրո մի վառ արտահայտությունն է հանդիսանում Ֆերզանայի մեծ ջրանցքի կառուցումը: Ուղբեկ և տաջիկ կոլտոջնիկներն իրենց նախաձեռնությամբ կառուցեցին 270 կիլոմետր յերկարություն ունեցող ջրանցք: Շինարարությանը մասնակցում էին 160 հաղար կոլտոջնիկներ, վորոնք 45 օրվա ընթացքում փորեցին համարյա 18 միլիոն խորանարդ մետր հող: Ամենակարճ ժամկետում կատարված է այնպիսի մի աշխատանք, վորի համար թվում է թե հարկավոր էին շատ տարիներ:

Ընկեր Ստալինը մեզ սովորեցնում է «գարգացնել և արմատավորել խորհրդային հայրենասիրությունը»: Մեծ Սոցիալիզմի յերկրի յուրաքանչյուր քաղաքացի պետք է ունենա հերոսություն, անձնվիրություն, արիւթյուն: Պատի թերթերի, ինչպես և ամբողջ բոլջեիկյան մամուլի խնդիրն է՝ աշխատավորների մեջ դաստիարակել այդ հատկությունները, ամրապնդել սերը դեպի իրենց մայր հայրենիքը:

Ղեպի սոցիալիստական հայրենիքը, դեպի իրենց հարազատ

բողջելիկյան կուսակցութիւնն ունեցած սիրո այս զգացմունքները միեւնոյն ժամանակ անխղելիորեն կապված են պրոլետարական ինտերնացիոնալիզմի հետ, միջազգային պրոլետարիատի առջև պատասխանատւութեան զգացմունքի հետ: Խորհրդային ժողովուրդը ցուցադրեց իր հավատարմութիւնն ինտերնացիոնալ խնդիրներին նկատմամբ, ուշուիւթյան ձեռք մեկնելով Արեւմտյան Ռեկրաինայի և Արեւմտյան Բելոռուսիայի ժողովուրդներին, վորոնք տեղում ելին լեհական պաների ճնշման տակ:

Աշխատավորներին դատարարակել խորհրդային հայրենասիրութեան վրդով—այդ նշանակում է նրանց պատվաստել այնպիսի հատկութիւններ, վորոնք հատուկ են կոմունիստական հասարակութեան քաղաքացուն:

Խորհրդային հայրենասիրութեան, իր հայրենիքի նկատմամբ խորհրդային ժողովրդի մեծ սիրո արտահայտութիւնները յերեւում են և՛ պանծալի ողաշունքի հերոսական թուլչքներէ մեջ, վորոնք սահմանեցին համաշխարհային ռեկորդներ, և՛ մեր պանծալի Կարմիր բանակի խոշորագույն սնցումների, մարտական դործերի մեջ: Խորհրդային հայրենասիրութեանը զբաւվում է սոցիալիստական շինարարութեան բոլոր բնագավառներում—Փաբրիկաներում և գործարաններում, սովխոյներում, կոլխոզներում, հիմնարկներում և այլն: Պատի թերթերը պետք է աշխատավոր մասսաներին դատարարակեն խորհրդային մարդկանց հիանալի հերոսութեան կոնկրետ օրինակներով ու փաստերով:

Անհրաժեշտ է, վոր պատի թերթերը հատուկ ուշադրութիւն նվիրեն մեր հայրենիքի պաշտպանութեան ամրապնդելուն: «Հարկավոր է մեր ամբողջ ժողովուրդը պահել,— առաջ ընկեր Ստալինը,— մօբիլիզացիոն պատրաստութեան վիճակում՝ ռազմական հարձակման վտանգի հանդեպ, վորպէսզի վոչ մի «պատահականութիւն» և մեր արտաքին թշնամիների վոչ մի տեսակ ֆոկուսներ չկարողանան հանկարծակիի բերել մեզ»:

Շատ պատի թերթեր մեծ ուշադրութիւն են նվիրում պաշտպանական աշխատանքին: Կրասնոդարի յերկրամասի Տիմաշևսկի շրջանի Կադանովիչի անվան կոլխոզի «Զա տեմայի» («Տեմայի համար») պատի թերթի խմբիւրը կազմակերպել էր կոլխոզիկների նամակադրութիւն իրենց հայրենակից Կարմիր բանակայիներին հետ: Զերեդովսկի մարզի Մալոդելիցկի շրջա-

նի Դիմիտրովի անվան կոլխոզի «Ուգարնիկ» պատի թերթը հասավ Պաշլը-Ավիաքիմի աշխատանքի բարեւարման: Դրա հետեւանքով կոլխոզը պատրաստեց 25 վորոշիւովյան հրաձիգներ, 18 «Պատրաստ աշխատանքի և պաշտպանութեան» կրծքանշանակներ:

Պաշտպանական աշխատանքին մեծ ուշադրութիւն է նվիրում Լ. Մ. Կադանովիչի անվան «Շարիկոպողչիպնիկ» գործարանի «Ավտոմատչիկ» պատի թերթը, վորի մասին մենք վերեւում հիշատակեցինք: Այդ պատի թերթի խմբիւրը լույս է ընծայում հստակ համարներ՝ նվիրված Պաշլը-Ավիաքիմի ցեխային կազմակերպութեան աշխատանքին:

«Այդպիսի հայրենասերներ ունեցող յերկիրն անպարտելի է» վերնագրով հոգվածի մեջ «Ավտոմատչիկ»-ը դրում է.

«Մեր ցեխի զորակոչիկները, Խորհրդային Միութեան զորակոչիկներին հետ միասին, զորակոչի սկիզբը դիմավորում են լավ պատրաստութեամբ: Բոլոր զորակոչիկներն ունեն պաշտպանական կրծքանշաններ: Մի քանի ընկերներ աւարտել են ողաշունքի և պարաշյուտիստական դասընթացները: Զորակոչիկների մի մասը զորակոչի պահին արդեն աւարտել է թուլչքային դպրոցները:

Ողաշունքի կոչում են ստացել կոմյերիտական զորակոչիկներ՝ ընկերներ Միշակովը, Զադորսկին, Խարիտոնովը և ուրիշներ: Կոմյերիտական ընկերներ Իվչենկոն և Լոմակինը սովորել են ավտոմոբիլ վարելը: Հավաքակայան ներկայանալու մասին ստացված առաջին ծանուցագրերը մեծ հրճվանք են առաջացրել զորակոչիկներին մեջ: Յեխի հասարակայնութիւնը չափազանց ջերմորեն նշում է մեր յերիտասարդութեան ձգտումը, Կարմիր բանակում ծառայելու նըկատմամբ:

Զորակոչին նախորդող օրերը զորակոչիկները նշանավորեցին արտադրական աշխատանքում ձեռք բերված նորանոր նվաճումներով: Զորակոչիկներին վոգեորութիւնը ցույց է տալիս, վոր այս տարի Կարմիր բանակ կանչվող յերիտասարդութիւնը հիանալի համարում է ներկայացնում: Այդպիսի հայրենասերներ ունեցող յերկիրն անպարտելի է»:

Դժբախտաբար, շատ պատի թերթեր խորհրդային հայրենասիրութեան, յերկրի պաշտպանութեան մասին դրում են ընդ-

հանուր, ճոճոսն Փրադներով: Մինչդեռ կյանքը բերում է բազմաթիվ վառ փաստեր ու որինակներ, վորոնց մասին հաղորդելով, պատի թերթերը մեծ ոգուտ կբերեն խորհրդային հայրենասիրության և դեպի իր հայրենիքը սեր դաստիարակելու գործում:

Ստալինգրադի տրակտորային գործարանի ավտոմատային ցեխի պատի թերթը հրապարակել էր մի հոգւած՝ «Յերեք յեղբայրներ» վերնագրով:

«Մենք յերեք յեղբայր ենք,— գրում է Վ. Ակսենովը, այդ հոգւածի հեղինակը: — Ավագ յեղբայրս՝ Մաքսիմը— տրակտորիստ է և գյուղատնտեսական բարդ մեքենաների մեքենավար: Յես ինժեներ—տեխնոլոգ եմ: Ստեպանը տրակտորիստ է և կոմբայնավար: Մաքսիմն ինտերվենտներ է դեմ մղված կռիվներում մարտական ծառայությունների համար Խորհրդային կառավարությունից ստացել է բարձր պարգև— Կարմիր դրոշի շքանշան: Ինձ բաժին ընկավ վերջնականապես ջախջախել հակահեղափոխության մնացորդները, Վակուլինի, Պոպովի բանդիտներին և բուխարական բասմաչներին...

... Խորհրդային իշխանության որով մենք ստացանք զիպլումներ. յես՝ ինստիտուտը վերջացնելու, յեղբայրներս՝ տրակտորիստների և կոմբայնավարների դասընթացներն ավարտելու: Մենք այժմ խորհրդային մասնագետներ ենք, ընկեր Ստալինի նախաձեռնությամբ բուտեղծված ինտելիգենցիայի մի մասը: Մեր գիտելիքները մենք նվիրում ենք սոցիալիստական շինարարությանը, խորհրդային ժողովրդին: Յեթե կառավարությունը պահանջի, մենք նորից կջախջախենք թշնամուն, վորը ձեռք կբարձրացնի մեր հայրենիքի վրա»:

Այս նամակը— սոցիալիստական հայրենասիրության մի վառ փաստաթուղթ է, վորը ցույց է տալիս, վոր խորհրդային մարդիկ պատրաստ են կրծքով պաշտպանելու իրենց հայրենիքը, չինայելով իրենց կյանքը:

Հոկտեմբերի 12-րդ տարեդարձի անվան կոլխոզի (Դնեպրոպետրովսկի մարզի Ստալինոգորֆսկի շրջան) «Ստախանովեց» թերթը տպագրել էր մի կարմիրբանակայինի մոր նամակը

«Իմ վորդին» վերնագրով— մի հիանալի նամակ, վորը լի յէ խորհրդային հայրենասիրության զգացմունքով:

«Իմ վորդինեթին ուղևորելով Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր բանակի շարքերը,— ասվում է նամակի մեջ,— յես նրանց պատգամ տվի մինչև վերջ սիրել իրենց ժողովրդին, պահպանել մեր յերջանիկ կյանքը:

Յերեք Խասան լճի մոտ մինչև ատամները զինված թըշնամիներն ուղևո՞ւմ էյին խախտել մեր արագան սահմանը, իմ վորդին՝ Արխիպն իր ընկերների հետ միասին առաջինը մարտի գնաց թշնամու դեմ: «Հանուն Ստալինի», «Հանուն Ստալինյան Սահմանադրության» բառերը շուրթերին, իմ վորդին մինչև իր վերջին ուժերը կռվում էր հանուն յերջանիկ, հրճվալից և ուրախ կյանքի:

Մարտական ծառայությունների համար, կառավարությունն իմ վորդուն պարգևատրեց Կարմիր դրոշի շքանշանով: Պանծալի բժշկությունը խնամեց իմ վորդուն և նա նորից դնացել է պահպանելու մեր հայրենիքի հեռավոր, սրբազան, անխախտ սահմանները:

Վերջերս իմ վորդիներից յերկուսը ևս գնացին Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր բանակի շարքերը, վորպես կամավոր: Նրանք նույնպես կպահպանեն սահմանը և մեր յերջանիկ կյանքը»:

Գորկու մարզի Կուլբեչևի անվան կոլխոզի ամենորյա պատի թերթը հրապարակել էր կոլխոզնիկ, Կարմիր բանակի շարքերում գտնվող Վ. Պ. Գոլովկինի նամակը: Նա գրում է, վոր սոցխալիզմի բանակի մարտիկի պատվավոր կոչումն արդարացնում է մարտական ու քաղաքական դերադանց պատրաստությամբ:

Ընկ. Գոլովկինը կոլխոզնիկներին կոչ է անում կոլխոզում աշխատել աղնվորեն, պայքարել Արդամասի շրջանում ամենաբարձր բերքի համար:

«Ռաւկյա» ամենորյա պատի թերթը, վոր լույս է տեսնում Տրյոխ գորնայա Փարբիկայի (Մոսկւա) տպման ու ներկի յեվման ցեխում, 1940 թվի հունվարին հրապարակել էր բանվոր Զասիմովի մի հիանալի պատմվածքը: Այն կոչվում է «Հոր հրճվանքը և պարծանքը»:

Ընկ. Զասիմովի վորդուն, Բորիսին 1938 թվի սեպտեմբերին կանչեցին Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր բանակի շարքերը:

լինեն ամեն մի ընդհանուր փոփոխության հարձակվելու թշնամու վրա: Կոլխոզներին ջերմադիր պաշտպանեցին թերթի առաջարկը և պարապմունքների համար տրամադրեցին մեկ ձի:

Անցյալ տարի տեղի ունեցած քննությունները: Ութը կոլխոզներին պատվով բռնեցին քննությունները և ստացան «Վորոշիլովյան հեծելակի» կրճառաշաններ:

Պատի թերթի նույն այդ համարում տպագրված են կոլխոզներին նամակներ: Ընկ. Մարգենկոն գրում է, վոր ինքը վերջացրել է տրակտորիստների դասընթացները և այժմ աշխատում է տրակտորի վրա: Նա զորակոչիկ է և պարտավորվում է հանձնել պաշտպանական կրճառաշանների նորմաները, սովորել կրակել Վորոշիլովի պես: Կուսակցության և կառավարության առաջին իսկ կոչով ընկ. Մարգենկոն պատրաստ է «տրակտորից նստելու տանկի վրա, վորպեսզի պատվով պաշտպանի այն դործը, հանուն վորի պայքարել են մեր հայրերն ու յեղբայրները»:

Այդ համարումն էլ հենց հրապարակված է կոլխոզներին Սնաստույա Նովիկովայի նամակը.

«Յես մտել եմ Ստալինյան յերրորդ հնգամյակի անվան մրցության մեջ,—գրում է նա,—և պարտավորվել եմ կատարել ու դերակատարել արտադրանքի նորմաները: Ստանձնածս պարտավորությունը կկատարեմ պատվով... այժմ յես ուսումնասիրում եմ տրակտորը, դա անհրաժեշտ է, վորովհետեւ մենք գտնվում ենք կապիտալիստական շրջապատման մեջ: Յես համաստիացնում եմ, վոր ամեն մի ընդհանուր աշխատանքի մեջ կոլխոզներն առաջնորդվանք և կաշխատեմ տրակտորի վրա, իսկ յեթե հարկ յեղավ, ապա կնստեմ տանկի դեկի առաջ»:

Թերթերը պետք է ցուցաբերեն ավելի մեծ նախաձեռնություն, հետաքրքիր մտահղացումներ: Այսպես որինդ, Կուրսկ կայսրանի Հյուսիսային դեպոյի «Տասնհինգ հազարական» թերթի խմբիչը, Կուրսկ քաղաքը քաջարի կարծիք դնելի կողմից սպիտակզավառ դիակա ընդհանրից ազատագրելու քանամյակի կապակցությամբ, լույս եր ընծայել թերթի հատուկ համար: Թերթը հրապարակել էր քաղաքացիական պատերազմի ժամանակ Կուրսկի համար մղված կռիվներին մասնակցողների հիշողությունները, պատմական հետաքրքիր փաստեր:

Նույն այդ համարում խմբիչը թղթակցություններ եր

տպագրել ստախանովական յերկաթուղայինների հաջողությունների մասին, լիացումների միջև ընկած ժամանակաշրջանում տվելի մեծ վաղքի, վառելիքի խնայողության, անավարիա աշխատանքի համար նրանց սրաքարի մասին: Այդտեղ էլ հենց հաջողվում է շոգեքարայինների մրցության արդյունքների մասին: Այսպես, անցած որերի պահածալի դործերը ձայնակցում են մեր որերի աշխատանքային արիություն փաստերի հետ:

Պաշտպանական թեմայի վերաբերյալ թղթակցություններն ու հոգվածները պետք է պարբերաբար տեղ գտնեն յուրաքանչյուր պատի թերթում: Լավ կլինի, յեթե ստեղծվի «Ամբապնդները ԽՍՀՄ պաշտպանությունը» մշտական բաժին: Ոգտակար է կաղմել թերթում պաշտպանական հարցերի լուսաբանման պլան և այն քննության առնել Պաշտպանության, Կարմիր խաչի և այլ պաշտպանական ընկերությունների ակտիվիստների հետ միասին:

Յուրաքանչյուր կուսակցական և փոշկուսակցական բոլշևիկի անփոփոխ հատկությունն է—բոլշևիկյան զգաստությունը: Պատի թերթերի խնդիրն է՝ նպաստել աշխատավորության քաղաքական զգաստության բարձրացմանը, նրանց մորելիքացիայի յենթարկել կապիտալիստական յերկրների տրոցկիստական—բուխարինական ստոր դործակալության միասարաբության հետևանքներն ամենաարագ վերստի լիկվիդացիայի յենթարկելու համար:

Հարկավոր է ամբողջ ժամանակ նկատի ունենալ, վոր «...քանի զոյգություն ունի արտաքին կապիտալիստական շրջապատումը, նորաբերկրյա պետությունների հերթափոխությունները մեղ մոտ կուղարկեն միասարարներ, դիվերսանտներ, լրտեսներ ու մարդասպաններ, վորպեսզի փչացնեն, վնաս հասցնեն և թուլացնեն մեր յերկրը, վորպեսզի յառապեն կոմունիզմի աճմանը ԽՍՀՄ-ում» (Համկ(բ)Կ 18-րդ համագումարի՝ ընկ. Մոլոտովի զեկուցման առթիվ ընդունված բանաձևից):

Անհրաժեշտ է, վոր պատի թերթերի խմբիչները և բանդյուղթղթակցներն այս ցուցումից անեն պրակտիկ հետևություններ: Նրանք պետք է կոնկրետ որինակներով աշխատավորության մեջ դաստիարակեն բոլշևիկյան զգաստության զգացմունք:

ՊՐՈՊԱԳԱՆԴԱ ԱՆԵԼ ՍՏԱԼԻՆՅԱՆ ՍՍՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԳԱՂԱՓԱՐՆԵՐԸ

Մեծ Ստալինյան Սահմանադրութիւնն ամփոփեց սոցիալիզմի հաղթանակները հանրապետւորները, ամրապնդեց այն համաշխարհային պատմական փաստը, Վոր Խորհրդային Միութիւնը մտել է դարգացման նոր շրջան, սոցիալիստական հասարակարգի կառուցումն ամրապնդու և աստիճանաբար կոմունիզմին անցնելու շրջանը:

Ստալինյան Սահմանադրութիւնը դարձել է Խորհրդային Ժողովրդի դրոշմ: Այն՝ բանվոր դատակարգին, դուռնացիութեանը, Խորհրդային լնտելիւցեցիային վերնում և պայքարելու հանուն կոմունիզմի նորանոր հաղթանակների:

Ստալինյան Սահմանադրութիւնը ԽՍՀՄ քաղաքացիներին տալիս է մեծագույն իրավունքներ, վորոնք տեսնված չեն կապիտալիստական վոչ մի յերկրում,—տալիս է աշխատանքի, կրթութեան, հանգստի, ծերութեան հասակում ապահովութեան իրավունք, Ժողովների, մամուլի ազատութեան և այլն: Սահմանադրութեան յուրաքանչյուր հոդվածը խոսում է Լենինի-Ստալինի կուսակցութեան ղեկավարութեամբ մեր ձեռք բերած հաղթանակների մեծութեան մասին:

Յուրաքանչյուր պատի թերթի խնդիրն է՝ լայնորեն պրոպագանդա անել Ստալինյան Սահմանադրութեան դադապարները, աշխատավորներին դաստիարակել մեծ Խորհրդային Միութեան քաղաքացու պարտականութիւններն ազնվորեն ու անշեղորեն կատարելու վորով:

Սակայն վորոչ պատի թերթեր սահմանափակվում են այդ կարևորագույն հարցը միայն «տոնից-տոն»—Ստալինյան Սահմանադրութեան որման, ընտրական կամպանիաներին և այլն նվիրված հատուկ համարներում լուսարանելով: Այդ թեմայի վերա-

բերյալ թղթակցութիւնները հաճախ կրում են ընդհանուր դեկլարատիվ բնույթ:

Պատի թերթերի վրասվոր խնդիրն է՝ ցույց տալ Ստալինյան Սահմանադրութիւնը դործողութեան մեջ, կյանքում:

Վերցնենք որինակ Սահմանադրութեան 118-րդ հոդվածը՝ ԽՍՀՄ քաղաքացիների աշխատանքի իրավունքի մասին: Վո՞րքան հեռնալի թեմաներ կան այստեղ պատի թերթի համար: Հին բանվորների, կոլխոզնիկների, լնտելիւցնտների հիշողութիւններն անցյալ ժամանակվա մասին, յերբ աշխատավորները դիտաւերելում մշտապես կախված էր դործադրկութեան սպառնալիքը: Պատմվածքներ՝ անցյալի ստրկական աշխատանքի և ներկայումս իր համար, իր հարազատ պետութեան համար կատարվող ազատ, հրձիւլից աշխատանքի մասին:

Իսկ Սահմանադրութեան հոդվածները՝ հանդատի, ծերութեան հասակում ապահովման, կրթութեան մասին, կանանց իրավահասարակութեան, ազգութիւնների իրավահասարակութեան մասին,— մի՞թե Ստալինյան Սահմանադրութեան այս հոդվածները թեմաների առատ աղբյուր չեն պատի թերթերի համար, թղթակցութիւնների ու հոդվածների համար, վորոնք հիմնված լինեն տեղական կյանքից վերցրած կենդանի, հուղիչ փաստերի վրա:

Հարկավոր է պատի թերթերում ամիլի լայնորեն պրոպագանդա անել Սահմանադրութեան այն հոդվածները, վորոնք խոսում են ԽՍՀՄ քաղաքացիների պարտականութիւնների մասին:

—Պահպանել Խորհրդային Սոցիալիստական Հանրապետութիւնները Միութեան Սահմանադրութիւնը, կատարել որենքները, պահպանել աշխատանքի կարգապահութիւնը, ազնվորեն վերաբերել դեպի հասարակական պարտքը, հարգել սոցիալիստական հանրակեցութեան կանոնները:

—Պահպանել և ամրապնդել հանրային, սոցիալիստական տեփականութիւնը, վորպես Խորհրդային կարգերի սրբադան և անձեռնմխելի հիմքը, վորպես հայրենիքի հարստութեան ու հզորութեան աղբյուր, վորպես բոլոր աշխատավորների ունկոր և կուլտուրական կյանքի աղբյուր:

—Կատարել պատվավոր պարտականութիւնը՝ վրնվորական ծառայութիւնը Բանվորա-Գյուղացիական Կարմիր բանակի շարքերում, պատվով կրել սոցիալիստական մեծ պետութեան մարտիկի կոչումը:

Կոնկրետ որինակներով և փաստերով պետք է ցույց տալ Ստալինյան Սահմանադրութիւնը դործողութեան մեջ: Սահմանադրութեան մեջ դրի առնված որեւէ բանը—Սորհրդային Միութեան միլիոնավոր քաղաքացիների բուն կյանքն է, քաղաքացիների, վտրոնք կառուցում են կոմունիստական հասարակարգը: Պատի թերթերի, բանդուկթղթակիցների խնդիրն է վոչ թե ընդհանուր, վերացական դատողութիւններով, այլ իրենց շրջանի, գյուղի կյանքից վերցրած որինակներով ցույց տալ Ստալինյան Սահմանադրութեան մեծութիւնը, ամբողջ բաղադրամասութեամբ ցույց տալ քաղաքի և գյուղի աշխատավորների վառ կյանքը:

Այդպես է անում Գորկու մարդիկ Արդամասակի շրջանի Կույբիշևի անվան կոլխոզի «Պո ստալինսկոմու պուտի» (Ստալինյան ուղիով) պատի թերթը: Այդ պատի թերթի համարներից մեկում այլ նյութերի թվում տպագրված են յերեք փոքր թղթակցութիւններ: Նրանցից մեկում, վորի վերնագիրն է՝ «Շնորհակալութիւն կուսակցութեանն ու կառավարութեանը», մի կոլխոզ-նիկուհի պատմում է այն հսկայական հողատարութեան մասին, վոր Սորհրդային իշխանութիւնն ու բոլշևիկյան կուսակցութիւնը ցուցաբերում են կանանց նկատմամբ: Նրա ընտանիքը կաղմըված է 7 մարդուց: Նա ստացել է 4 հաղար ուրբի բաղմադավանութեան պետական նպատ:

Յերկրորդ թղթակցութիւնը հաղորդում է, վոր կոլխոզում 50 մարդ ունեն սեփական հեծանիվներ: 7 կոլխոզնիկներ վերջին տարիների ընթացքում ձեռք են բերել պատեֆոններ: Կոլխոզ-նիկների տներում կա 400 նոր, յեղկաթյա մահճակալ:

Յերրորդ թղթակցութիւնը հաղորդում է «Մաքսի վերադարձը» ղեկավարվածական հնչուն ֆիլմի ցուցադրման մասին: Ֆիլմի ցուցադրմանը ներկա յեն յեղել մոտավորապես 300 մարդ:

Պատի թերթերը պետք է աշխատավորներին ողնեն՝ ըմբռնելու անցած ուղին, պետք է պրոպագանդա անեն ղեպի կոմունիզմը մեր յերկրի հետագա առաջխաղացման հեռանկարներին, Ստալինյան յերրորդ հնգամյակում նշված վիթխարի շինարարութեան հեռանկարների մասին: Պատմութիւնն անցյալի մասին, յերբ բանավորներն ու գյուղացիները վարում են յեն ծանր, կարիքով ու վշտով լի կյանք, համեմատելով անցյալը հրճվալից ներկայի հետ, — ներկայացնում է վառ համոզիչ նյութ, վորն աշխատա-

վորներին տալիս է նոր ուժեր, նոր յեռանդ՝ կոմունիզմի կառուցման համար:

Մոսկւայի մարդիկ Բրոննիցկի շրջանի Նիկուլինո գյուղի «Չա վիտիկ ուրաժայ» («Հանուն բարձր բերքի») պատի թերթի համարներից մեկում հրապարակված է ուսուցիչ Դ. Գորյուխինի նամակը: Բերենք այդ նամակն ամբողջութեամբ.

«Ծանր և անուրախ եր նիկուլինյան գյուղացիների կյանքը մինչև հեղափոխութիւնը: Կուլակը, յերեք խանութպանները, ուրյազնիկը և տերտերը ծծում են յեն չքավորութեան արյունը: Առավոտյան ժամը 3—4-ից բնակիչները վեր են յեն կենում և սկսում են յարան վոլորել, կամ թե դնում են յեն աշխատելու հարուստ Բուլանովի մոտ: Իսկ կիրակի որը տղամարդիկ և յերիտասարդները պանդոկներում խմում են յեն շաբաթվա ընթացքում վատտակած գրոշները: Այսպես են յեն ահա ապրում մարդիկ՝ կարիքի, յաւալի մեջ, առանց բուժողնութեան, քաղաքական ամեն տեսակի իրավունքներից զուրկ: Բռնեց Հոկտեմբերը: Կյանքն ընթացավ այլ կերպ: Նիկուլինոյում կաղմակերպվեց կոլխոզ: Կոլխոզն ունի շրջանում յոչորպէս կաթնա-ապրանքային և յոգարուծական ֆերմաներ: Կոլխոզի դաշտերում աշխատում են տրակտորներ, վոմրայններ և այլ բարդ մեքենաներ: Նիկուլինոյում կա վոչ-լրիվ միջնակարգ դպրոց, վորտեղ սովորում են 440 աշակերտ, կամ աղումբ, հնչուն կինո, ծննդատուն, ամբուլատորիա, գրադարան, վորն ունի 4 հաղար կտոր դիրք: Գրքեր Նիկուլինոյում շատ կան: Դպրոցում ևս կա 1500 կտոր դիրք, կուսակաթնետում՝ 200 կտոր: Նիկուլինոյում 250 տնտեսութիւններն ստանում են 400 թերթ և ժուռնալ: Նիկուլինոյում կա 170 ուղիւղիկառ, կառուցված է երկաթուղայան:

Կա ֆիզկուլտուրային կաղմակերպութիւն, լարային նվագախումբ, մանկական յերգեցիկ խումբ, մեծահասակների յերգեցիկ խումբ, վորը դործում է արդեն 5-րդ տարին և չորս անգամ մասնակցել է մարդային ոլիմպիադաներին: Կան Կարմիր յաչի, Պաշր-Ավիաբմի, կոմյերիտական կաղմակերպութիւններ և կուսակցական կաղմակերպութիւն:

Դժվար է նույնիսկ թվարկել այն փոփոխութիւնները Նիկուլինոյի կյանքում, վորոնք կատարվել են յորհրդային

խիստնութեան տարիներ ընթացեալ: Բայց ասովածից եւ յերեւում եւ, թե Նիկուլինոն ինչպիսի վիթխարի թութիչ եւ կատարել գեպի առաջ՝ Լենինի-Ստալինի կուսակցութեան ղեկավարութեամբ»:

Մեր պատի թերթերը հսկայական դեր խաղացին աշխատավորների դեպուտատների տեղական խորհուրդների ընտրութեանն եւ՝ անցկացված ընտրական կամպանիայում: Նրանք պրոպագանդիստական ու ագիտացիոն լայն աշխատանք ծավալեցին՝ պատմում եյին կոմունիստների եւ անկուսակցականների բոլոր թեկնածուների մասին, ոգնում եյին ընտրութեանների կազմակերպական նախապատրաստութեանը:

Մոլոտովյան մարզի Ոսկնսկի շրջանի Գրեմյաչինսկի գյուղխորհրդի «Իսկրա» պատի թերթը յուրաքանչյուր համարում թղթակցութեաններ եր տպագրում ընտրութեաններին նախապատրաստվելու մասին, ցույց եր տալիս լայնադույն ագիտատորների աշխատանքը: Թերթը տպագրեց ընտրողների շատ նամակներ այն մասին, թե նրանք ինչպես են պատրաստվում դիմավորել ընտրութեանների որը: Պատմելով դեպուտատութեան թեկնածուների մասին, պատի թերթը փառատրով եւ որինակներով ցույց եր տալիս կոլխոզների ունեւորութեան աճումը: Խմբիկի անդամները կոլխոզիկների համար կազմակերպում եյին ընթերցանութեաններ եւ զրուցանքը զանազան թեմաների շուրջը:

Ընտրութեանների ժամանակաշրջանում պատի թերթի խմբիկները եւ բանգյուղթղթակիցները կուտակեցին ագիտացիոն ու պրոպագանդիստական աշխատանքի մեծ փորձ, զգալիորեն ուժեղացրին իրենց կապերը մասսաների հետ: Այժմ անհրաժեշտ ե ոգտագործել ընտրական կամպանիայի ժամանակ կուտակված փորձը, ամրապնդել իրենց կապերն այդ ժամանակվա ընթացքում աճած ակտիվի հետ:

Շատ պատի թերթեր ընտրութեաններէց հետո դադարեցին զրել ագիտացիոն աշխատանքի մասին, թուլացրին ուղադրութեանը այդ կարեւորագույն բնագավառի նկատմամբ: Մինչդեռ բոլշևիկյան ագիտացիան պետք ե մեծ տեղ դրավի աշխատավորների կոմունիստական դաստիարակութեան ընդհանուր սխտեմում: Այն պետք ե նրանց վողեչնչի նորանոր սխրագործութեանների՝ ի փառս սոցիալիստական հայրենիքի, պետք ե վողեչնչի համառ աշխատանքի՝ մեր յերկրի հզորութեանն ամրապնդելու ե նրա հարստութեանները բազմապատկելու ուղղութեամբ:

Պատի թերթերը պետք ե կուսակցական կազմակերպութեաններին ոգնեն նախկին ընտրական տեղամասերում ամրապնդելու ագիտացիոն աշխատանքը բնակչութեան մեջ: Հատուկ ուղադրութեան պետք ե նվիրել ագիտացիայի վորակին: Հարկավոր ե թերթում տեղ հասկացնել խմբակների ունեւորիների, զրուցաների մասնակիցների յերուլթեների համար: Թող նրանք պատմեն, թե իրենք ինչի մասին կուղեյին զրույց լսել, արդյոք նրանց բավարարում ե ագիտատորի աշխատանքը, ի՞նչ պետք ե անել ագիտացիոն աշխատանքը բարելավելու համար:

Պատի թերթերի շատ խմբիկներ ընտրական կամպանիայի որերին լույս եյին ընծայում հատուկ համարներ, վորոնց մեջ լայնորեն ցույց եյին տալիս Փարբիկաների, գործարանների, կոլխոզների, սովխոզների նվաճումները, վերջին տարիների ընթացքում իրենց գյուղում, քաղաքում, ձեռնարկութեանում կատարված վոլիսութեանները: Նրանք պատմում եյին առաջավոր մարդկանց, նրանց պանծալի գործերի մասին: Յեւ այժմ, յերբ ընտրական կամպանիան վերջացել ե, անհրաժեշտ ե վորպեսզի խմբադրական կոլեկիաները, հաւի առնելով կուտակված փորձը, շարունակեն այդ աշխատանքը: Պատի թերթերի պատվավոր խնդիրն ե՝ որը-որին ոգնել տեղական խորհուրդների դեպուտատներին նրանց պետական պարտականութեանների վատարման զործում: Թերթերը կարող են կոնկրետ որինակներով ցույց տալ տեղական խորհուրդների դեպուտատների աշխատանքը, պատմել, թե տեղական խորհուրդն ինչպես ե կազմակերպում իր աշխատանքը, ինչպիսի պլան ունի նա:

Պատի թերթերի խմբիկները, բանգյուղթղթակիցները պետք ե հաստատապես յուրացնեն, վոր մեծ Ստալինյան Սահմանադրութեան պրոպագանդան հսկայական նշանակութեան ունի աշխատավորների կոմունիստական դաստիարակութեան զործում:

Մեր կադրերի գաղափարական զինումն ամենավճռական հարցերից մեկն ե կոմունիստական հասարակարգի կոռուցման խնդրի իրագործման ասպարիզում: Ընկեր Ստալինը կուսակցութեան 18-րդ համագումարում ասաց. «...յեթե մենք կարողանայինք աշխատանքի բոլոր ճյուղերի մեր կադրերին պատրաստել գաղափարականապես ե նրանց քաղաքականապես կոիել այն չափով, վորպեսզի նրանք կարողանան ազատ կերպով կողմնորոշ-

վիւր ներքին և միջազգային իրադրութեան մեջ, յեթե մենք կարողանայինք նրանց դարձնել լիովին հասունացած մարքսիստ-լենինյաններ, վորոնք ընդունակ են առանց լուրջ սխալների լուծելու յերկրի ղեկավարման հարցերը,—ասպա մենք բոլոր հիմքերը կունենայինք մեր բոլոր հարցերի ինքնատուրքն արդեն լուծված համարելու: Իսկ այդ խնդիրը մենք անպայման կարող ենք լուծել, վորովհետեւ մենք այդ խնդիրը լուծելու համար անհրաժեշտ բոլոր միջոցներն ու հնարավորութիւններն ունենք»:

Մարքս-լենինյան թեորիայի, մեր կուսակցութեան պատմութեան, ուսումնասիրութեանը մեր կողմերին կհարստացնի սոցիալիզմի համար բանփոխները և դուրացիները միշտ պայքարի փորձով, նրանց կզինի հասարակական դարգացման որենքների խմացութեամբ, հեղափոխութեան շարժիչ ուժերի խմացութեամբ: Մարքս-լենինյան թեորիայի, բոլշևիկյան կուսակցութեան պատմութեան ուսումնասիրումն էլ ամէլի կամբարանդի հավատը լենինի-Ստալինի կուսակցութեան մեծ դործի վերջնական հաղթանակի նկատմամբ, ամբողջ աշխարհում կոմունիզմի հաղթանակի նկատմամբ:

Միանգամայն պարզ է, վոր պատի թերթերը չեն կարող և չպետք է հրապարակեն տեսական հոդվածներ: Նրանք խնդիրն են կուսակցական կազմակերպութեան ողջել բոլշևիկներն կազմակերպելու սրբապաշտօնապետական աշխատանքը:

Հրապարակելով այն ընկերների նամակները, վորոնք հաջողութեամբ ուսումնասիրում են ՀամԿ(բ)Կ պատմութիւնը, պատի թերթը դրանով իսկ մյուս ընկերներին, վորոնք դեռ չեն սկսել մարքսիզմ-լենինիզմի յերկրի ինքնուրույն ուսումնասիրումը, կողմի հաղթահարել անփոտահութիւնն իրենց ուժերի նկատմամբ և ձեռնամուխ լինել օխտեմատիկ ուսուցման:

Հաղորդումը՝ հերթական դասախոսութեան, կուսկարինետի ձեռնարկումների մասին, կայացած կոնսուլտացիայի, դրադարանում ստացված նոր դրքերի մասին— այս բոլորն ընթերցողների մեջ ցանկութիւն կառաջացնեն նույնպէս ձեռնամուխ լինել լուրջ աշխատանքի՝ բոլշևիզմին տիրապետելու ուղղութեամբ:

Մեր բոլշևիկյան կուսակցութեան կանոնադրութիւնը պատմափոխեցում է ՀամԿ(բ)Կ յուրաքանչյուր անդամի՝ անչեզորեն աշխատել իր գիտակցականութիւնը բարձրացնելու, մարքսիզմ-լենինիզմի հիմքերը յուրացնելու վրա: Պատի թերթերը պետք

է այն ընկերներին, վորոնք վատ են կատարում կանոնադրութեան ցուցումը, հիշեցնեն, վոր անհրաժեշտ է ընդարձակել իրենց գաղափարական մտահորիզոնը, պատվով կրելու համար բոլշևիկյան կուսակցութեան անդամի պատվաւոր կոչումը:

Բոլշևիկներն ծավալելով այդ աշխատանքը, պատի թերթերը մեծ ողջութիւն ցույց կտան կուսակցական կազմակերպութիւններին:

Մեծ են ու պատվաւոր պատի թերթերի և բանդուլթիթակիցների առջև ծառացած խնդիրները: Հանդիսանալով լայն մասաւորների ինքնագործունեութեան արդյունք, պատի թերթերը պետք է պատվով արդարացնեն սոցիալիստական շինարարութեան և աշխատավոր մասսաների կոմունիստական դաստիարակութեան հզոր գեներ իրենց դերը, կուսակցական կազմակերպութիւնների ակտիվ ողնակների դերը:

Ուստի, ստորին մամուլի մարտունակութեան և գաղափարական մակարդակի բարձրացումը, բանդուլթիթակիցների բազմամիլիոն բանակի դաստիարակումը բոլշևիկյան վոգով,— կուսակցական կազմակերպութիւնների կարեւորագոյն խնդիրն է հանդիսանում:

Ս Տ Ո Ւ Գ Ի 2 Հ Ա Ր Ց Ե Ր

1. Ի՞նչպիսի խոչոր փոփոխություններ են կատարվել մեր յերկրում ստալինյան յերկու հնգամյակների հաղթանակների հետևանքով:

2. Ձարգացման ի՞նչ շրջան է թևակոխել Խորհրդային Միությունը:

3. Ներքին քաղաքականության բնագավառում ի՞նչպիսի խնդիրներ դրեց մեր առջև ընկեր Ստալինը, ՀամԿ(բ)Կ 13-րդ համագումարում:

4. Ի՞նչու այժմ գլխավոր, վճռական խնդիր է հանդիսանում աշխատավորների կոմունիստական դաստիարակությունը:

5. Ի՞նչպես է ձեր պատի թերթը լուսաբանում ստալինյան շարժման հարցերը և հաղորդում առաջավորների փորձը:

6. Ձեր պատի թերթն ի՞նչպես է պայքարում հանրային սոցիալիստական սեփականության պահպանման և ամրապնդման համար:

7. Ի՞նչպիսի ձևերով են դրսևորվում կապիտալիզմի մնացուկները մարդկանց զիտակցության մեջ և ձեր պատի թերթն ի՞նչպես է նպաստում դրանց վերացմանը:

8. Ի՞նչ դեր ունի հակակրոնական պրոպագանդան, աշխատավորների զիտակցության միջև կապիտալիզմի մնացուկները վերացնելու գործում:

9. Ձեր պատի թերթի խմբելոն ի՞նչպես է ակտիվին ոգնում կազմակերպելու կուլտուր-քաղաքական աշխատանքը և ի՞նչպես են կուլտուրայի ու կենցաղի հարցերը լուսաբանվում պատի թերթում:

10. Ձեր պատի թերթն ի՞նչպես է պրոպագանդա անում Ստալինյան Սահմանադրությունը:

11. Ձեր պատի թերթն ի՞նչպես է իր ընթերցողներին դաստիարակում խորհրդային հայրենասիրության և պրոլետարական ինտերնացիոնալիզմի վրդով:

ԱՇԽԱՏԱՎՈՐՆԵՐԻ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏԱԿԱՆ ԴԱՍ-ՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՐԱ-ԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՌՈՏ ՑԱՆԿ *)

Վ. Ի. Լենին— Ճառ ժողովրդական կրթության նահանգական ու դավառային բաժինների քաղաքականությանը, 1920 թ. նոյեմբերի 3-ին: Յերկեր, հատ. 25-րդ, էջ՝ 448—456:

Վ. Ի. Լենին— Յերիտասարդության միությունների խնդիրները: Ճառ ՌԿՅԵՄ Համառուսական յերրորդ համագումարում, 1920 թ. հոկտեմբերի 2-ին: Յերկեր, հատ. 30-րդ, էջ՝ 403—417:

Վ. Ի. Լենին— Ի՞նչպես կազմակերպել մրցությունը: Յերկեր, հատ. 22-րդ, էջ՝ 158—167:

Վ. Ի. Լենին— Մեծ նախաձեռնություն: Թիկունքում բանվորների հերոսության մասին: «Կոմունիստական շարաթորյակները» առթիվ: Յերկեր, հատ. 24-րդ, էջ՝ 325—349:

Վ. Ի. Լենին— Մոսկվա—Կազանի յերկաթուղում կազմակերպված առաջին շարաթորյակից դեպի Համառուսական շարաթորյակը—մայովան: Յերկեր, հատ. 25-րդ, էջ՝ 255—256:

Վ. Ի. Լենին— Սոցիալիզմը և կրոնը: Յերկեր, հատ. 8-րդ, էջ՝ 419—423:

Ի. Վ. Ստալին— Ճառ ՀամԿՅԵՄ Համամիութենական 8-րդ համագումարում, 1928 թ. մայիսի 16-ին: «Մոլոդայա գվարդիա» հրատարակչություն, 1939 թ., էջ՝ 14:

Ի. Վ. Ստալին— ԽՍՀ Միության Սահմանադրության նախադժի մասին: Ձեկուցում Խորհուրդների Համամիութենական 8-րդ Արտակարգ համագումարում, 1936 թ. նոյեմբերի 25-ին: «Լենինի մի հարցերը», 11-րդ հրատ., էջ՝ 507—534:

Ի. Վ. Ստալին— Ճառ ստալինովականների Համամիութենական առաջին խորհրդակցությանը, 1935 թ. նոյեմբերի 17-ին:

*) Աղբյուրները ցույց են տրված ըստ ուս. հրատարակության: ԽՄԲ.:

«Լենինիզմի հարցերը», 11-րդ հրատ., էջ՝ 493—506:

Ի. Վ. Ստալին— Հաշվետու զեկուցում կուսակցության 18-րդ համագումարում, ՀամԿ(բ)Կ Կենտկոմի աշխատանքի մասին, 10 մարտի 1939 թ.: «Լենինիզմի հարցերը», 11-րդ հրատ., էջ՝ 564—611:

Վ. Մ. Մոլոտով— ԽՍՀՄ ժողովրդական տնտեսության զարգացման յերրորդ հնգամյա պլանը: Ձեկուցում և յեզրափակման խոսք ՀամԿ(բ)Կ 18-րդ համագումարում, 14—17 մարտի 1939 թ.: Պետքաղհրատ, 1939 թ., էջ՝ 64:

Վ. Մ. Մոլոտով— Հոկտեմբերյան հեղափոխության 22-րդ տարեդարձը: Ձեկուցում Մոսկվայի Խորհրդի հանդիսավոր նիստում, 1939 թ. նոյեմբերի 6-ին: Պետքաղհրատ, 1939 թ., էջ՝ 20:
ՀամԿ(բ)Կ 18-րդ համագումարի բանաձևերը, 10—21 մարտի 1939 թ.: Պետքաղհրատ, 1939 թ., էջ՝ 72:

Համալիրութեան կոմունիստական (բուլղարիկների) կուսակցության պատմություն: Համառոտ դասընթաց: ՀամԿ(բ)Կ Կենտկոմի հանձնաժողովի խմբագրության մը: Հավանություն և գտել ՀամԿ(բ)Կ Կենտկոմի կողմից, 1938 թ.: Պետքաղհրատ, 1938 թ., էջ՝ 320—336, գլուխ 12-րդ (2-րդ, 3-րդ և 4-րդ բաժիններ):

Յեմ. Յարոսլավսկի— Կոմունիստական դաստիարակության մասին ստալինյան յերրորդ հնգամյակում: «Պարտիյնոյե ստրոկտեկտովո» ժուռնալ, 1939 թ. № 11, էջ՝ 30—35:

Ս. Պիչուգին— Աշխատավորների կոմունիստական դաստիարակության միջոցառման նշանակության մասին: «Պող զնամենեմ մարքսիզմ» ժուռնալ, 1939 թ. № 4, էջ՝ 40—54:

Գ. Ալեքսանդրով և Գ. Վասեցկի— Մարդկանց՝ կոմունիզմի օուցողների զիտակցության միջից կապիտալիզմի մնացուկները վերացնելու մասին (կոնսուլտացիա): «Բուլղարիկ» ժուռնալ, 1939 թ. № 4, էջ՝ 76—80:

Վ. Կուրանովսկի— Ինչո՞ւմ են արտահայտվում կապիտալիզմի մնացուկները մարդկանց զիտակցության մեջ: «Վպոմոչչ պարտիյնոյ ուչյոբե» ժուռնալ, 1939 թ., № 13, էջ՝ 3—4:

Ֆ. Ուեշչուկ— Մասսաների կոմունիստական դաստիարակությունը և կրոնական մնացուկների վերացումը: «Բուլղարիկ» ժուռնալ, № 9, էջ՝ 38—48:

Վ. Կուրանովսկի— Կոմունիստական բարոյականության հարցերը: «Բուլղարիկ» ժուռնալ, 1939 թ., № 15—16, էջ՝ 95—108:

Յե. Սիտկովսկի— Անձնական և հանրային շահը սոցիալիստական հասարակարդում: «Պող զնամենեմ մարքսիզմ» ժուռնալ, 1939 թ., № 7, էջ՝ 1—17:

Դ. Շեպիլով— Սոցիալիստական սեփականությունը կոլլեզվային կարգերի հիմքն է, «Բուլղարիկ» ժուռնալ, 1939 թ., № 11—12, էջ՝ 69—83:

Ս. Բալիշչեվ— Սոցիալիստական և ընտանիքի մասին սոցիալիզմի ժամանակ, «Պրավդա», 26 ոգոստոսի, 1939 թ., 4-րդ էջ:

Յ Ա Ն Կ

Ե.2

1. Նոր իրադրութիւն— նոր խնդիրներ 1
2. Հանուն սոցիալիստական հասարակարդին արժանի աշխատանքի արտադրողականութեան 15
3. Պայքարել մարդկանց գիտակցութեան միջից կապիտալիզմի մնացուկները վերացնելու համար 25
4. Արթուն պահպանել և ամրապնդել սոցիալիստական սեփականութիւնը 34
5. Հանուն կուտուրական հեղափոխութեան նորանոր հաջողութիւններ 38
6. Դատարարակել խորհրդային հայրենասիրութեան զգացմունք 45
7. Պրոպագանդա անել Ստալինյան Սահմանադրութեան գաղափարները 54

Պատ. խմբագիր՝ Հ. ՄԱՐԳԱՐՅԱՆ
Թարգմանիչ՝ Կ. ՎԱՐԴԱՆՅԱՆ
Տեխ. խմբագիր՝ Հ. ԱՅՎԱԶՅԱՆ
Սրբագրիչներ՝ Ա. ՅԵՐԻՅՅԱՆ և Ա. ԲԱԼԱԲԱՆՅԱՆ
Կոմտրոլ սրբագրիչ՝ Ս. ՍԱՆԱՍԱՐՅԱՆ

Գլավկիտի լիազոր Շ—1156: Պատկեր № 444. Տիրաժ 2000.

Հանձնված և արտադրութեան 21/V 1940 թ.

Ստորագրված և տպագրութեան 10/VI 1940 թ.

Հայկական ԽՍՀ ԺԿԽ-ին կից քերթերի և ամագրերի տպարան, Յերևան

ԶՐԻ

15036

22791

И. ТУГАРИНОВ
КОММУНИСТИЧЕСКОЕ ВОСПИТАНИЕ ТРУДЯЩИХСЯ
И ЗАДАЧИ СТЕННЫХ ГАЗЕТ

(На армянском языке)